

- 479 / 4 - 1988

Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1988

19 JULI 1988

WETSONTWERP

tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn wat het verlenen van voorschotten op en het invorderen van onderhoudsgelden betreft

WETSVOORSTEL

tot regeling van alimentatievorderingen door bemiddeling van een Rijksbureau voor Alimentatievorderingen

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE VOLKSGEZONDHEID
EN HET LEEFMILIEU (1)
UITGEBRACHT DOOR
MEVR. MERCKX-VAN GOEY

DAMES EN HEREN,

Dit wetsontwerp werd door uw Commissie onderzocht tijdens haar vergaderingen van 29 juni en 13 juli 1988.

(1) Samenstelling van de Commissie :
Voorzitter : de heer De Groot.

A. — Vaste leden :
C.V.P. H. J. Bosmans, Mevr. Leysen, Mercckx-Van Goey, HH. Vandebosch, Van Peel,
P.S. Mej. C. Burgeon, HH. G. Charlier, Degroeve, Leroy, Walry.
S.P. Mevr. Duroi-Vanhelmont, HH. Hancké, Temmerman, Verheyden.
P.V.V. HH. De Groot, Devolder, Vandermeulen.
P.R.L. HH. D'Hondt, Henrotin.
P.S.C. Mevr. Corbisier-Hagon, H. Gehlen.
V.U. H. Caudron. Agalev-H. Winkel.
Ecolo

B. — Plaatsvervangers :
HH. Beerten, F. Bosmans, Hermans, Marchand, Van Parys, Van Wambeke.
HH. Collart, Daerden, Eerdekkens, Happart, Y. Harmegnies, N.
H. Coppens, Mevr. De Meyer, Lefèber, HH. Van Steenkiste, Vanvelthoven.
HH. Berben, Deswaene, Flamant, Van Renterghem.
HH. Bertouille, Defraigne, Klein.
HH. Laurent, Lebrun, Leonard.
Mevr. Brepoels, H. Candries.
HH. Cuyvers, Van Durme.

Zie :

- 479 - 1988 : N° 1.
— N° 2 en 3 : Amendementen.
- 387 - 1988 :
— N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Antoine.

- 479 / 4 - 1988

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1988

19 JUILLET 1988

PROJET DE LOI

modifiant la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale en ce qui concerne l'octroi d'avances sur pensions alimentaires et le recouvrement de ces pensions

PROPOSITION DE LOI

organisant le règlement des créances alimentaires par l'intermédiaire d'un Office national des créances alimentaires

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA SANTE PUBLIQUE ET
DE L'ENVIRONNEMENT (1)
PAR
MME MERCKX-VAN GOEY

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a examiné ce projet de loi au cours de ses réunions des 29 juin et 13 juillet 1988.

(1) Composition de la Commission :
Président : M. De Groot.

A. — Membres effectifs :
C.V.P. M. J. Bosmans, Mmes Leysen, Mercckx-Van Goey, MM. Vandebosch, Van Peel.
P.S. Mlle C. Burgeon, MM. G. Charlier, Degroeve, Leroy, Walry.
S.P. Mme Duroi-Vanhelmont, MM. Hancké, Temmerman, Verheyden.
P.V.V. MM. De Groot, Devolder, Vandermeulen.
P.R.L. MM. D'Hondt, Henrotin.
P.S.C. Mme Corbisier-Hagon, M. Gehlen.
V.U. M. Caudron. Agalev-M. Winkel.
Ecolo

B. — Membres suppléants :
MM. Beerten, F. Bosmans, Hermans, Marchand, Van Parys, Van Wambeke.
MM. Collart, Daerden, Eerdekkens, Happart, Y. Harmegnies, N.
M. Coppens, Mmes De Meyer, Lefèber, MM. Van Steenkiste, Vanvelthoven.
MM. Berben, Deswaene, Flamant, Van Renterghem.
MM. Bertouille, Defraigne, Klein.
MM. Laurent, Lebrun, Leonard.
Mme Brepoels, M. Candries.
MM. Cuyvers, Van Durme.

Voir :

- 479 - 1988 : N° 1.
— N° 2 et 3 : Amendements.
- 387 - 1988 :
— N° 1 : Proposition de loi de M. Antoine.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE STAATSSECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE

Dit wetsontwerp beoogt een oplossing voor het probleem van de niet-betrouwbaar onderhoudsgelden voor kinderen, wanneer deze, evenals de ouder bij wie zij wonen, slechts over bescheiden bestaansmiddelen beschikken.

1. Draagwijdte van het probleem

Over de precieze omvang van dit probleem bestonden geen recente statistische gegevens. Daarom heeft de Staatssecretaris een onderzoeksopdracht gegeven aan twee universitaire centra. Het onderzoeksterrein is evenwel beperkt tot twee gerechtelijke arrondissementen.

Een eerste gedeelte van het onderzoek — waarvan de resultaten reeds bekend zijn — heeft betrekking op de analyse van de gerechtelijke beslissingen en van de overeenkomsten bij echtscheiding door onderlinge toestemming. Het tweede gedeelte — waarvan de resultaten eind dit jaar zullen bekend zijn — behandelt de reële situatie van de onderhoudsgerechtigden.

De Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp verwijst naar een UFSIA-studie daterend van 1978, volgens welke in 16,38 % van de betrokken gevallen, geen onderhoudsgeld zou worden betaald.

Uit een recentere Franse studie blijkt dat 13 % van de onderhoudsplichtigen geen onderhoudsgeld betaalt.

Het probleem hangt nauw samen met de evolutie van het aantal echtscheidingen. Deze stegen in België van 11 306 gevallen in 1974 tot 18 156 gevallen in 1982. Het onderzoek door de voornoemde twee universitaire onderzoekscentra toont aan dat in 75 tot 80 % van de gevallen de ouder, die de hoede heeft over het kind (in ongeveer 80 % van de gevallen de vrouw) een onderhoudsgeld toegezwezen krijgt. Nochtans blijken meteen de mogelijke moeilijkheden, vooral bij echtscheiding op grond van bepaalde feiten.

Bijna de helft van de vrouwelijke gerechtigden zijn huisvrouwen en werklozen; zij bevinden zich in een zwakke financiële positie. Ongeveer 60 % heeft een inkomen lager dan 20 000 BF per maand. De toegekende bedragen voor de kinderen zijn vrij laag (de mediaanwaarde, ongeacht het aantal kinderen, bedraagt 4 500 BF per maand). Ten slotte is ook het inkomen van de onderhoudsplichtige man eerder laag : 13 % heeft een inkomen lager dan 20 000 BF netto per maand.

De aandacht moet hier uiteraard ook worden toegepast op de laagste inkomenscategorie : de bestaansminimumgerechtigden. Uit een recent door de UCL uitgevoerd onderzoek in opdracht van de Staatssecre-

I. — EXPOSE INTRODUCTIF DU SECRÉTAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE

Le projet de loi à l'examen vise à résoudre le problème des pensions alimentaires non payées lorsque le bénéficiaire est un enfant qui, comme le père ou la mère qui cohabitent avec lui, ne dispose que de ressources modestes.

1. Etendue du problème

Comme aucune statistique récente faisant apparaître l'ampleur exacte du problème n'était disponible, le Secrétaire d'Etat a chargé deux centres universitaires d'effectuer une étude à ce sujet. Cette dernière s'est toutefois limitée à deux arrondissements judiciaires.

La première partie de l'étude, dont les résultats sont déjà connus, porte sur l'analyse des décisions judiciaires et des conventions conclues en cas de divorce par consentement mutuel. La deuxième partie, dont les résultats seront connus à la fin de cette année, concerne la situation réelle des créanciers d'aliments.

L'exposé des motifs du projet de loi renvoie à une étude réalisée en 1978 par l'UFSIA, selon laquelle aucune pension alimentaire ne serait payée dans 16,38 % des cas.

Il ressort d'une étude française plus récente que 13 % des débiteurs d'aliments ne paient aucune pension alimentaire.

Cette problématique est étroitement liée à l'évolution du nombre de divorces. Celui-ci est passé de 11 306 en 1974 à 18 156 en 1982. L'étude susmentionnée réalisée par les deux centres d'étude universitaires montre que dans 75 à 80 % des cas, le parent qui a la garde de l'enfant (dans environ 80 % des cas, la mère) obtient une pension alimentaire. Il apparaît toutefois d'emblée que des difficultés peuvent surgir, en particulier en cas de divorce pour cause déterminée.

Près de la moitié des créancières sont des femmes au foyer et des chômeuses, dont la situation financière est précaire. Les revenus d'environ 60 % d'entre elles sont inférieurs à 20 000 FB par mois. Les montants alloués pour les enfants sont assez faibles (la valeur médiane, indépendamment du nombre d'enfants, s'élève à 4 500 FB par mois). Enfin, les revenus du débiteur d'aliments masculin sont également plutôt faibles : 13 % d'entre eux ont des revenus inférieurs à 20 000 FB netto par mois.

A cet égard, il est évident qu'il convient également de se préoccuper des catégories de revenus les plus faibles : les bénéficiaires du minimum de moyens d'existence. Il ressort d'une étude réalisée récemment par

taris, blijkt dat het uiteenvallen van het gezin één van de belangrijkste oorzaken is van het terugvallen op het bestaansminimum; 55 % van de gerechtigden is gescheiden.

Deze personen zijn veel kwetsbaarder dan echtparen, vooral wanneer zij kinderen ten laste hebben. Alleenstaanden met kinderen vormen dan ook 22,6 % van het aantal gerechtigden op bestaansminimum.

Het betreft nagenoeg uitsluitend vrouwen (21,9 % tegenover 0,9 % mannen).

2. Oplossingen in het buitenland

In verscheidene Europese landen werden diverse oplossingen uitgewerkt :

- in Denemarken betaalt een gemeentelijk sociaal comité om de 6 maanden een forfaitair voorschot uit en verhaalt dit op de onderhoudsplichtige (regeling sinds 1933);

- in Noorwegen en Zweden bestaat een analoge regeling;

- in Nederland wordt het onderhoudsgeld, dat door de Rechter is bepaald, doorgaans aan de Raad voor Kinderbescherming uitbetaald, die verder instaat voor betaling aan de gerechtigden;

- in Frankrijk zijn het de « caisses d'allocations familiales » die voorschotten toekennen en het onderhoudsgeld invorderen.

3. Oplossing vervat in onderhavig wetsontwerp

3.1. Taak van het OCMW

De dubbele taak, met name voorschotten toekennen en het onderhoudsgeld invorderen, wordt toevertrouwd aan het OCMW. Zulks wordt ingegeven door de hiernavolgende overwegingen.

a) De OCMW's kerent nu reeds vaak voorschotten uit op niet-betaald alimentatiegeld en dit in het raam van hun algemene wettelijke opdracht. (Hoofdstuk IV, van de organieke wet van 8 juli 1976, betreffende de OCMW's)

Ook verlenen zij soms rechtsbijstand aan de betrokkenen. Zoals de Raad van State in zijn advies opmerkt, expliciteert het wetsontwerp deze wettelijke opdracht en verleent zij aan een onderhoudsgerechtigde een duidelijk omschreven recht ter zake.

Bovendien worden aan de OCMW's bijkomende middelen verstrekt voor deze opdracht :

- bijkomende juridische middelen om het onderhoudsgeld effectief in te vorderen van de nalatige on-

l'UCL pour le compte du Secrétaire d'Etat que l'éclatement des familles est une des principales causes du recours au minimum de moyens d'existence, 55 % des bénéficiaires étant séparés.

Ces personnes sont beaucoup plus vulnérables que les couples, surtout lorsqu'elles ont des enfants à charge. Aussi les isolés ayant des enfants à charge représentent-ils 22,6 % du nombre de bénéficiaires du minimum de moyens d'existence.

Ce groupe se compose presque exclusivement de femmes (21,9 % de femmes contre 0,9 % d'hommes).

2. Solutions retenues à l'étranger

Diverses solutions ont été retenues dans plusieurs pays européens :

- au Danemark, un comité social communal verse tous les six mois une avance forfaitaire qu'il récupère auprès du débiteur d'aliments (solution adoptée dès 1933);

- la Norvège et la Suède ont adopté une solution analogue;

- aux Pays-Bas, la pension alimentaire, qui est déterminée par le juge, est, en règle générale, versée au Conseil pour la protection des enfants, qui se charge ensuite de la payer au créancier d'aliments;

- en France, ce sont les caisses d'allocations familiales qui octroient les avances et se chargent du recouvrement de la pension alimentaire.

3. Solution prévue dans le projet de loi à l'examen

3.1. Mission du CPAS

Une double mission, à savoir octroyer des avances et recouvrir les pensions alimentaires, est confiée au CPAS. Cette solution trouve sa justification dans les considérations suivantes :

a) Il est dès à présent fréquent que le CPAS octroie des avances sur des pensions alimentaires non payées, et ce, dans le cadre de la mission générale qui lui est impartie par la loi (Chapitre IV de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale).

Le CPAS fournit aussi parfois une assistance judiciaire aux personnes concernées. Comme le Conseil d'Etat le fait observer dans son avis, le projet de loi à l'examen explicite la mission légale du CPAS et confère aux créanciers d'aliments un droit bien défini en la matière.

Des moyens supplémentaires sont en outre attribués au CPAS pour lui permettre d'accomplir cette mission :

- des moyens juridiques en vue de permettre le recouvrement effectif des pensions alimentaires au-

derhoudsplichtigen (onder andere inschakeling Administratie van de BTW, der Registratie en Domeinen);

— 90 % staatssubsidie op de voorschotten die niet konden worden teruggevorderd (nu wordt alles betaald door het OCMW zelf);

— de mogelijkheid om aan de onderhoudsplichtigen administratiekosten aan te rekenen (max. 10 %).

b) Het OCMW van elke gemeente staat dichter bij de burger en is dus toegankelijker dan een centrale instelling. Ook in het buitenland wordt voor een gedecentreerde oplossing gekozen. Nadeel is wel dat de OCMW's nog vaak een stigmatiserend effect hebben. In bepaalde gemeenten tracht men zulks te voorkomen door administratieve gemeentelijke taken te verrichten in het OCMW-gebouw.

près des débiteurs d'aliments qui ne respectent pas leurs obligations (notamment par l'intervention de l'Administration de la TVA, de l'Enregistrement et des Domaines);

— une subvention de l'Etat couvrant 90 % des avances qui n'ont pu être récupérées (à l'heure actuelle, ces montants sont entièrement à charge du CPAS);

— la possibilité de réclamer des frais administratifs aux débiteurs d'aliments (maximum 10 %).

b) Présent dans chaque commune, le CPAS est plus proche des citoyens et leur est donc plus accessible qu'un organisme central. La plupart des pays étrangers ont d'ailleurs également opté pour la déconcentration. Un inconvénient de l'option retenue réside toutefois dans le fait que le recours au CPAS a encore très souvent un effet de stigmatisation. C'est la raison pour laquelle certaines communes s'efforcent de remédier à ce problème en installant certains services administratifs dans le bâtiment du CPAS.

3.2. Beperking tot de meest behoeftigen

Door sommigen worden ingrijpende oplossingen voorgesteld, die strekken tot een automatische uitbetaling door de Staat — via een of andere instelling — aan iedere onderhoudsgerechtige van het onderhoudsgeld en recuperatie ervan bij de onderhoudsplichtige, afgezien van het inkomen.

De Regering daarentegen stelt een oplossing voor die beperkt blijft tot de laagste inkomenscategorie, met name diegenen die over niet meer dan het bestaansminimum categorie 1 beschikken (dat wil zeggen het bestaansminimum voor gezinnen, dat thans 20 895 F bedraagt).

De grootste problemen stellen zich bij deze groep onderhoudsgerechtigen. Voor de zwaksten in de samenleving moeten prioritair oplossingen worden geboden. Eénoudergezinnen vertonen volgens alle nationale en internationale onderzoeken een zeer hoog armoederisico. Wanneer zij moeten rondkommen met het wettelijke minimum, is het onderhoudsgeld waarop zij recht hebben van vitaal belang. Bovendien zijn gerechtelijke procedures voor hen vaak niet haalbaar omdat deze duur, tijdrovend en ingewikkeld zijn. Voorts is er ook een budgettair argument : vermits de middelen van de Staat alleszins beperkt zijn, is het absoluut noodzakelijk de beschikbare middelen voor te behouden aan de minstbedeelden.

Er is nog een fundamenteel bezwaar tegen een veralgemeende toepassing van het voorgestelde systeem. De onderhoudsplicht is het gevolg van een natuurlijke plicht tot solidariteit tussen naaste bloed- en aanverwanten, die door het Burgerlijk Wetboek is bekrachtigd. Indien deze verplichting uit het Familie-

3.2. Limitation des mesures proposées aux moins favorisés

Certains proposent des solutions radicales prévoyant le paiement automatique par l'Etat — par l'intermédiaire d'un organisme quelconque — des pensions alimentaires et le recouvrement de celles-ci auprès du débiteur d'aliments, quels que soient ses revenus.

Le Gouvernement propose quant à lui de résérer le bénéfice des mesures proposées aux catégories de revenus les plus bas, c'est-à-dire aux personnes qui disposent uniquement du minimum de moyens d'existence de la catégorie 1 (il s'agit du minimum de moyens d'existence attribué aux ménages et dont le montant actuel est de 20 895 F.

C'est en effet dans cette catégorie de créanciers d'aliments que se posent les problèmes les plus graves. Il faut résoudre en priorité les problèmes des moins favorisés de notre société. Toutes les études, nationales et internationales, indiquent que les ménages uniparentaux présentent un risque de pauvreté très élevé. Or, la pension alimentaire est particulièrement importante, lorsque ceux-ci ne disposent que du revenu minimum légal. En outre, les procédures judiciaires leur sont souvent inaccessibles étant donné leur coût, leur lenteur et leur complexité. Enfin, un argument budgétaire plaide également en faveur de la solution proposée par le Gouvernement : les ressources de l'Etat étant de toute manière limitées, il est indispensable de résérer les moyens disponibles aux moins favorisés.

Il existe encore un obstacle plus fondamental à la généralisation du système proposé. L'obligation alimentaire découle d'une obligation naturelle de solidarité entre parents et alliés qui est consacrée par le Code civil. Si cette obligation ressortissant au droit de la famille n'est pas respectée, le créancier alimentaire

recht niet wordt nageleefd, beschikt de onderhoudsgerechtigde — overeenkomstig het Gerechtelijk Wetboek — over verschillende middelen. Het is niet de taak van de Staat om in alle omstandigheden de rechten en verplichtingen van de twee partijen waar te nemen en in hun plaats op te treden. Aldus onderwijst men immers de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek zelf, omdat de onderhoudsplichtigen nog minder geneigd zullen zijn hun verplichtingen na te komen en omdat de gerechtigden — zelfs wanneer zij over de nodige middelen beschikken — geen inspanning meer zullen leveren om de normale gerechtelijke procedures te volgen.

Het kan evenwel niet worden ontkend dat deze procedures moeten worden verbeterd. Maar dat is een aangelegenheid van burgerlijk en gerechtelijk recht (bevoegdheid van de Minister van Justitie). Onderhavig ontwerp betreft daarentegen de armsten in de samenleving.

4. Inhoud van het wetsontwerp

Aan de OCMW wordt volgende taak opgedragen :

1° het verlenen van voorschotten op niet-betaalde onderhoudsgelden voor kinderen;

2° het invorderen van het volledige onderhoudsgeld en de uitbetaling van het ingevorderde saldo (boven het voorschot) aan de gerechtigde.

Om het recht op voorschotten te verwerven, worden volgende voorwaarden gesteld :

1° de gerechtigde moet een minderjarig kind zijn of een meerderjarige tot 25 jaar die rechtgevend is op kinderbijslag (meestal studenten) en in België verblijven;

2° de in België verblijvende ouder moet zich gedurende tenminste 3 (al dan niet opeenvolgende) termijnen in de loop van de laatste 12 maanden, onttrokken hebben aan de betaling van het onderhoudsgeld, waartoe hij verplicht is hetzij bij rechterlijke beslissing, hetzij bij een overeenkomst tussen de echtgenoten na echtscheiding of scheiding van tafel en bed door onderlinge toestemming;

3° de bestaansmiddelen van het kind (kinderbijslag uitgezonderd) en van de ouder met wie het samenwoont, mogen niet hoger zijn dan het bestaansminimum categorie 1 (d.i. voor samenwonende echtgenoten, momenteel : 20 895 F per maand). Indien het kind volwassen is en niet bij één van de ouders woont, worden alleen zijn bestaansmiddelen in aanmerking genomen.

Het bedrag van het voorschot zal bij koninklijk besluit worden bepaald. Afgezien van het onderhoudsgeld vastgesteld door de rechterlijke beslissing, wordt er geopteerd voor een forfaitair maximum bedrag.

Het OCMW vordert niet alleen de uitgekeerde voorschotten terug van de onderhoudsplichtige ouder, maar tevens het eventuele saldo.

dispose, conformément au Code judiciaire, de diverses voies de recours. Il n'appartient pas à l'Etat d'assumer en toutes circonstances les droits et les devoirs des deux parties et d'agir en leur nom. Une telle politique viderait en effet de leur substance les dispositions du Code civil, étant donné que les débiteurs d'aliments seraient encore moins enclins à respecter leurs obligations et que, même s'ils disposaient des moyens nécessaires, les créanciers ne feraient plus aucun effort pour suivre les procédures judiciaires normales.

Il est cependant indéniable que ces procédures doivent être améliorées, mais c'est là une question de droit civil et judiciaire qui relève du Ministre de la Justice. Le projet de loi à l'examen concerne par contre les plus démunis de notre société.

4. Contenu du projet de loi

Les CPAS sont chargés de la mission suivante :

1° octroyer des avances sur les pensions alimentaires non payées lorsque les bénéficiaires sont des enfants;

2° procéder au recouvrement de la totalité de ces pensions et verser le solde (excédant l'avance) aux bénéficiaires.

Le droit aux avances est subordonné aux conditions suivantes :

1° le bénéficiaire doit être un enfant mineur ou majeur de moins de 25 ans bénéficiaire d'allocations familiales (il s'agit généralement d'étudiants) et résider en Belgique;

2° le parent résidant en Belgique doit, au cours des douze derniers mois, s'être soustrait pendant trois termes au moins (consécutifs ou non) au paiement de la pension alimentaire mise à sa charge en vertu d'une décision judiciaire ou d'une convention entre les époux après la séparation de corps ou le divorce par consentement mutuel;

3° les ressources de l'enfant (allocations familiales non comprises) et du parent avec lequel il cohabite ne peuvent dépasser le minimum de moyens d'existence de la catégorie 1 (soit actuellement 20 895 F par mois pour des conjoints vivant sous le même toit). Si l'enfant est majeur et ne cohabite pas avec l'un des parents, seules ses ressources propres sont prises en considération.

Le montant de l'avance sera fixé par arrêté royal. Le choix s'est porté sur l'octroi d'un montant maximum forfaitaire, indépendamment du montant de la pension alimentaire accordée par la décision judiciaire.

Le CPAS ne recouvre pas seulement le montant des avances consenties auprès du débiteur d'aliments, mais également le solde éventuel.

Het beschikt daartoe over een aantal wettelijke mogelijkheden : het oefent de rechten en burgerlijke rechtsvorderingen van de onderhoudsgerechtigde uit (bijvoorbeeld inzake beslag); het kan informatie inwinnen bij andere openbare diensten of — via de vrederechter — bij particulieren; het kan ten slotte vragen dat de Administratie van de BTW, der Registratie en Domeinen het verschuldigde bedrag bij dwangbevel laat innen.

4° Indien de onderhoudsplichtige ouder zelf het bestaansminimum trekt, worden geen voorschotten teruggevorderd. Het OCMW blijft evenwel verplicht voorschotten toe te kennen aan de onderhoudsgerechtigden.

5. Potentiële rechthebbenden van de voorstelde regeling

Bij gebrek aan recente statistieken is het zeer moeilijk te ramen wie van de nieuwe regeling zal kunnen genieten. In 1985 voerde de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers een steekproef uit in 18 gemeenten met een totale populatie van 1 300 000 inwoners. Daaruit bleek dat 1 687 personen gescheiden waren, kinderen ten laste hadden en het bestaansminimum genoten.

Geëxtrapoleerd naar de gehele bevolking toe betekent dit dat 12 833 personen aanspraak zouden kunnen maken op het voorgestelde systeem.

Op basis van deze raming wordt in de begroting voor 1989 een bedrag voorzien van 271 miljoen BF.

6. Toelichting van de onderzoeksresultaten van de studie « De socio-economische problematiek van de onderhoudsverplichtingen in België » (UFSIA en Université de Liège) (1)

Het betreft een eerste deel van een ruimere studie en meer bepaald een analyse van echtscheidingsdossiers bij de rechtbanken van eerste aanleg te Gent en te Luik. (aanhangig gemaakt in 1984).

In een tweede deel, waarvan de resultaten einde dit jaar beschikbaar zullen zijn, zal aandacht worden geschenken aan de praktische uitvoering van de beslissingen inzake onderhoudsplicht.

Uit de analyse van de echtscheidingsdossiers blijken volgende belangrijke gegevens :

- het bedrag dat aan de kinderen wordt toegekend;
- het inkomen van de onderhoudsplichtige;
- het inkomen van de onderhoudsgerechtigde.

Tabel 1 geeft de inkomensspreiding weer van de onderhoudsgerechtigden en -plichtigen (betrokkene in beide case-studies).

(1) Studie uitgevoerd in opdracht van de Staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie.

Il dispose à cet effet de diverses possibilités légales : il exerce les droits et actions civiles du créancier d'aliments (par exemple en matière de saisie); il peut obtenir des informations auprès d'autres services publics ou — par le biais du juge de paix — de particuliers; il peut enfin demander à l'Administration de la TVA de l'Enregistrement et des Domaines de procéder par contrainte au recouvrement des montants dus.

4° Si le débiteur d'aliments bénéficie lui-même du minimum de moyens d'existence, les avances ne sont pas récupérées, mais le CPAS reste tenu de consentir des avances aux créanciers d'aliments.

5. Bénéficiaires potentiels des mesures proposées

En l'absence de statistiques récentes, il est extrêmement difficile d'évaluer le nombre des futurs bénéficiaires des mesures prévues. A la suite d'une enquête réalisée en 1985 par l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés sur un échantillon de 18 communes totalisant une population de 1 300 000 habitants, il est apparu que 1 687 personnes étaient divorcées, avaient des enfants à charge et bénéficiaient du minimum de moyens d'existence.

Ces données permettent de supposer, par extrapolation, que pour l'ensemble de la population, 12 833 personnes pourraient bénéficier du système proposé.

Sur la base de cette estimation, un crédit de 271 millions de F sera prévu au budget pour 1989.

6. Commentaire des résultats de l'étude « La problématique socio-économique des créances alimentaires en Belgique » (UFSIA et Université de Liège)(1)

Il s'agit de la première partie d'une étude plus vaste, première partie qui porte plus particulièrement sur les procédures de divorce introduites devant les tribunaux de première instance de Gand et de Liège en 1984.

Une deuxième partie, dont les résultats seront disponibles à la fin de cette année, sera consacrée à l'exécution pratique des décisions en matière de créances alimentaires.

L'analyse des dossiers de divorce permet de mettre en évidence les données importantes suivantes :

- le montant qui est alloué aux enfants;
- les revenus des débiteurs d'aliments;
- les revenus des créanciers d'aliments.

Le tableau 1 indique les niveaux de revenus des créanciers et des débiteurs d'aliments dont le cas a été examiné dans le cadre des deux études.

(1) Etude réalisée pour le compte du Secrétaire d'Etat à l'Environnement et à l'Emancipation sociale.

Tabel 1 : Inkomen onderhoudsplichtige mannen en onderhoudsgerechtigde vrouwen
Tableau 1 : Revenus des débiteurs et des créancières d'aliments

Inkomen/maand <i>Revenus mensuels</i>	Man (onderhoudsplichtig) <i>Débiteurs</i>		Vrouw (onderhoudsgerechtigd) <i>Créancières</i>	
	Arrondissement Luik <i>Arrondissement de Liège</i>	Arrondissement Gent <i>Arrondissement de Gand</i>	Arrondissement Luik <i>Arrondissement de Liège</i>	Arrondissement Gent <i>Arrondissement de Gand</i>
	—	2	7	34
Geen inkomen/ <i>Pas de revenu</i>	—	—	15	7
1 — 10 000	—	11	33	24
10 001 — 20 000	13	34	24	24
20 001 — 30 000	21	32	11	9
30 001 — 40 000	30	11	9	2
40 001 — 50 000	18	—	—	—
50 000 en meer/ <i>et plus</i>	18	10	—	—
Totaal — <i>Total</i>	100	100	100	100

Uit wat voorafgaat blijkt dat tal van onderhoudsgerechtigden slechts een laag inkomen hebben. Er zijn wel op gewezen dat deze gegevens steunen op gerechtelijke dossiers. Het is niet uitgesloten dat na onderzoek door het OCMW blijkt dat de feitelijke inkomens hoger liggen.

De tabellen 2 en 3 geven de spreiding weer van het bedrag van de onderhoudsuitkering voor de kinderen.

Uit deze tabellen blijkt dat een aanzienlijk deel van de onderhoudsgerechtigden minder dan 4 000 frank per maand krijgt toegewezen.

Il ressort de ce qui précède que de nombreux créanciers alimentaires ne disposent que d'un faible revenu. Il convient toutefois de souligner que ces données se basent sur les dossiers judiciaires. Il n'est pas exclu qu'il s'avère, après enquête des CPAS, que les ressources réelles sont plus élevées.

Les tableaux 2 et 3 indiquent les niveaux des pensions alimentaires versées pour les enfants.

Ces tableaux montrent que de très nombreux créanciers d'aliments reçoivent moins de 4 000 francs par mois.

Tabel 2 : Bedrag van de toegekende onderhoudsuitkering voor de kinderen (%) (gegevens arrondissement Gent)

Tableau 2 : Montant des pensions alimentaires versées pour les enfants (%) (chiffres relatifs à l'arrondissement de Gand)

Toegekende onderhoudsuitkering voor de kinderen per maand <i>Montant mensuel des pensions alimentaires versées pour les enfants</i>	%
1 — 1 000	2
1 001 — 2 000	7
2 001 — 3 000	16
3 001 — 5 000	33
5 001 — 10 000	32
10 000 en meer/ <i>et plus</i>	10
Totaal — <i>Total</i>	100 (N = 399)

Tabel 3 : Onderhoudsuitkering voor de kinderen. Bruto-bedrag (gegevens arrondissement Luik)

Tableau 3 : Pensions alimentaires dues pour les enfants. Montant brut (chiffres relatifs à l'arrondissement de Liège)

Bruto-bedrag Montant brut		Absolute cijfers Chiffres absolues	%	gecumuleerd % % cumulés
1	- 2 000	45	8,01	8,01
2 001	- 3 000	83	14,77	22,78
3 001	- 4 000	100	17,79	40,57
4 001	- 5 000	91	16,19	56,76
5 001	- 7 500	105	18,68	75,44
7 501	- 10 000	81	14,41	89,85
10 001	- 15 000	42	4,47	97,32
15 001	- 20 000	12	2,14	99,46
meer dan/plus de	20 001	3	0,53	99,99
Totaal / Total		562	99,99	

II. — ALGEMENE BESPREKING

1. Het probleem gezien uit het specifieke oogpunt van de armoede

De voorgestelde oplossing heeft, volgens een lid, enkel een besparend karakter. De terugvordering bij de onderhoudsplichtigen zal immers efficiënter geschieden. Men houdt nochtans geen rekening met de situatie van de onderhoudsplichtige.

Ongeveer 13 % van de onderhoudsplichtigen betaalt geen onderhoudsgeld omdat hun inkomen te laag is. Onregelmatige of niet-betaling van onderhoudsgeld zou enkel als misbruik mogen worden bestempeld wanneer het inkomen hoger is dan het socio-vitaal minimum (vastgesteld op twee maal het bestaansminimum).

Het huidige ontwerp zal alleen marginale misbruiken elimineren. Er wordt immers alleen voorzien in een wettelijke regeling voor de groep wier onderhoudsgeld reeds betaald werd door het OCMW. Een globale oplossing voor de problematiek inzake echtscheiding en onderhoudsplicht moet daarentegen gesitueerd worden in het geheel van de sociale zekerheid (bijvoorbeeld via een instelling voor kinderbijslag of een andere centrale instelling).

Voorts houdt het ontwerp enkel rekening met de strict juridische aspecten van de echtscheiding. Het leunt aldus aan bij het Burgerlijk Wetboek en heeft een liberale grondslag.

II. — DISCUSSION GENERALE

1. Approche du problème sous l'angle spécifique de la pauvreté

Un membre estime que la solution proposée permettra seulement de réaliser des économies, étant donné que le recouvrement auprès des débiteurs d'aliments sera plus efficace. Elle ne prend toutefois pas en compte la situation de ces derniers.

Environ 13 % des personnes tenues de fournir des aliments n'exécutent pas cette obligation en raison de la modicité de leurs revenus. Le paiement irrégulier ou le non-paiement d'une pension alimentaire ne devrait être considéré comme un abus que si le revenu du débiteur est supérieur au minimum sociovital (fixé au double du minimum de moyens d'existence).

Le projet à l'examen n'éliminera que les abus marginaux, puisque la solution qu'il prévoit ne concerne que les personnes dont la pension alimentaire a déjà été payée par le CPAS. Or, une solution globale à la problématique du divorce et de l'obligation alimentaire doit s'inscrire dans le cadre général de la sécurité sociale (par exemple par le biais d'un organisme d'allocations familiales ou d'un autre organisme central).

Par ailleurs, le projet ne tient compte que des aspects purement juridiques du divorce, en tant qu'il s'appuie sur le Code civil, et procède dès lors d'une conception libérale.

*
* *

*
* *

Het voorstel om voorschotten te verlenen en onderhoudsgelden in te vorderen via het OCMW, maakt volgens de Staatssecretaris deel uit van een armoedebeleid. Een globale oplossing voor het echtscheidingsprobleem wordt niet nagestreefd. Trouwens, alle financiële gevolgen van een echtscheiding mogen en kunnen niet ten laste worden gelegd van de samenleving.

De Staat moet niet voorzien in tegemoetkomingen voor hen die over de nodige middelen beschikken om hun rechten te laten gelden, via de bestaande juridische procedures. De Overheid moet alleen ingrijpen ten voordele van de zwakste bevolkingscategorie.

Het ontwerp van de Regering heeft dus niet de bedoeling een oplossing te vinden voor de gerechtelijke problemen als dusdanig (uitvoering van de beslissingen van de rechterlijke macht en aanwending van de juridische procedures die soms noodzakelijk zijn om de verschuldigde onderhoudsgelden te komen). Zulks valt trouwens onder de bevoegdheid van de Minister van Justitie.

2. Recht op onderhoudsuitkering

Meerdere leden verheugen er zich over dat een recht op onderhoudsgeld wordt gecreëerd.

De kosteloze rechtshulp werd voordien immers restrictief toegepast ; de rechtzoekende moest eerst betalen. Voortaan zal deze financiële last door het OCMW worden gedragen.

Het is zeer de vraag of het OCMW ook klacht zal kunnen indien bij de Procureur des Konings wegens familieverlating.

Zal de invordering van onderhoudsgeld ook worden uitgebreid tot huwelijksituaties (niet uitsluitend echtscheiding) waarin de echtgenote een onderhoudsgeld wordt toegewezen (zulks gebeurt soms bij zelfstandigen) ?

Zeer zeker moet het mogelijk zijn de grens inzake bestaansmiddelen te verhogen (alleszins ten gunste van onderhoudsplichtigen die nauwelijks de bestaansmiddengrens overschrijden).

*
* *

De Staatssecretaris antwoordt dat het OCMW niet bevoegd is om klacht in te dienen, op grond van verlating van familie, tegen de onderhoudsplichtige die zijn verplichtingen niet nakomt (art. 391bis en 391ter van het Strafwetboek). Zij wijst er nogmaals op dat onderhavig wetsontwerp een onderdeel van het armoedebeleid vormt.

Le Secrétaire d'Etat souligne que la proposition d'octroyer des avances et de recouvrer les pensions alimentaires à l'intervention des CPAS s'inscrit dans le cadre d'une politique visant à combattre la pauvreté. Le but n'est pas d'apporter une solution globale au problème du divorce. La collectivité ne doit ni ne peut d'ailleurs supporter toutes les conséquences financières du divorce.

L'Etat n'a pas à intervenir financièrement en faveur des personnes qui disposent de moyens leur permettant de recourir aux procédures juridiques existantes pour faire valoir leurs droits. Il ne doit intervenir qu'en faveur des catégories les plus faibles.

Le projet du Gouvernement ne tend donc pas à résoudre les problèmes d'ordre judiciaire (exécution des décisions du pouvoir judiciaire et mise en oeuvre des procédures juridiques auxquelles il faut parfois avoir recours pour obtenir le paiement des pensions alimentaires dues), cet aspect relevant de la compétence du Ministre de la Justice.

2. Droit aux secours alimentaires

Plusieurs membres se réjouissent que soit institué un droit aux secours alimentaires.

Jusqu'à présent, le principe de la gratuité de l'assistance judiciaire était en effet appliqué de façon restrictive, puisque la personne qui voulait faire respecter son droit devait d'abord payer. Cette charge financière sera désormais supportée par le CPAS.

On peut se demander si le CPAS pourra aussi déposer plainte auprès du Procureur du Roi pour abandon de famille.

La faculté de recouvrer la pension alimentaire sera-t-elle à l'avenir étendue aux situations conjugales (pas seulement le divorce) dans lesquelles une pension alimentaire est attribuée à l'épouse (comme cela se fait dans le cas de travailleurs indépendants) ?

Il doit assurément aussi être possible de relever le seuil fixé en matière de ressources (en tout cas en faveur des débiteurs d'aliments dont les revenus se situent tout juste au-dessus du minimum de moyens d'existence).

*
* *

Le Secrétaire d'Etat répond que le CPAS n'est pas compétent pour déposer plainte pour abandon de famille contre le débiteur d'aliments qui ne respecte pas ses obligations (art. 391bis et 391ter du Code pénal). Elle souligne une fois encore que le projet de loi à l'examen s'inscrit dans le cadre de la lutte contre la pauvreté.

3. Administratieve en financiële belasting van de OCMW's — Sociale en psychologische belemmeringen

Ongetwijfeld zijn de OCMW's goed geïnformeerd over de sociale situatie van de onderhoudsgerechtigden en -plichtigen en beschikken zij over deskundig personeel (maatschappelijk assistenten) om de invorderingsprocedure uit te voeren. Gevreesd wordt echter door sommige leden dat het OCMW door deze bijkomende taak administratief zal overbelast worden.

Ook stellen er zich budgettaire problemen. Uit de praktijk blijkt dat de betaling van voorschotten door de Staat (onder meer voor hulp aan politieke vluchtelingen en bestaansminimum) traag verloopt. Zo zouden de OCMW's van de 19 Brusselse gemeenten op 31 maart 1988 een tegoed hebben bij de Staat van 574 miljoen BF.

Tenslotte zijn er ook sociale en psychologische factoren die een belemmering zijn voor de goede taakuitvoering door de OCMW's. Er is immers de psychologische weerstand van de onderhoudsgerechtigden om een beroep te doen op het OCMW. Anderzijds is er ook het gevaar van politisering. De lokale OCMW-verantwoordelijken kunnen geneigd zijn uit menselijke overwegingen geen invorderingsprocedure in te stellen tegen bepaalde onderhoudsplichtigen.

Op grond van voormelde overwegingen wordt dan ook voorgesteld de invorderingstaak toe te wijzen aan een centrale overheidsinstelling. (Zie trouwens het wetsvoorstel van de heer Antoine, Stuk Kamer n° 387/1-1988 — tot regeling van alimentatievorderingen door bemiddeling van een Rijksbureau voor Alimentatievorderingen). De Rijksdienst voor Kinderbijslag lijkt hiervoor aangewezen. Gelet op het dalende aantal geboorten en het dalende werkvolume kunnen deze instellingen deze nieuwe taak gemakkelijk op zich nemen.

*
* *

Uitgaande van een armoedebeleid ligt het, volgens de Staatssecretaris, voor de hand dat het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de instelling bij uitstek is voor de toekenning en invordering van de onbetaalde onderhoudsgelden.

Dat is in de eerste plaats zo omdat een groot aantal OCMW's reeds tegemoetkomingen uitkeren in de vorm van voorschotten op onderhoudsgelden. Bovendien verrichten ze reeds het sociaal onderzoek dat aan de toekenning van het bestaansminimum voorafgaat en zijn ze vertrouwd met de onderzoeken bij alimentatieplichtigen. Ten slotte staan ze dicht bij de burgers en kan hun spoedig optreden best de ver-

3. Charges administratives et financières des CPAS — Obstacles sociaux et psychologiques

Il ne fait aucun doute que les CPAS sont bien informés de la situation sociale des créanciers et débiteurs d'aliments et qu'ils disposent d'un personnel compétent (assistants sociaux) pour mettre en oeuvre la procédure de recouvrement. Certains membres craignent cependant que cette tâche supplémentaire n'occasionne un surcharge de travail administratif dans le chef des CPAS.

Des problèmes budgétaires se posent également. Il ressort de la pratique que le versement d'avances par l'Etat (notamment dans le cadre de l'aide aux réfugiés politiques et de l'octroi du minimum de moyens d'existence) s'effectue avec lenteur. Ainsi, la somme due par l'Etat aux CPAS des 19 communes bruxelloises s'élèverait à 574 millions de francs au 31 mars 1988.

Enfin, des entraves d'ordre social et psychologique risquent de gêner les CPAS dans l'accomplissement de leur mission. Il est en effet à craindre que le bénéficiaire de la pension alimentaire éprouve sur le plan psychologique, une certaine reticence à faire appel au CPAS. Par ailleurs, le risque de politisation n'est pas illusoire, dans la mesure où les responsables locaux des CPAS peuvent être tentés — pour des motifs humains — de ne pas entamer de procédure de recouvrement contre certains débiteurs d'aliments.

Il est dès lors proposé, en raison des considérations qui précèdent, de confier le recouvrement des pensions à un organisme public central (cf. la proposition de loi de M. Antoine organisant le règlement des créances alimentaires par l'intermédiaire d'un Office national des créances alimentaires — Doc. Chambre n° 387/1-1988). L'Office national des allocations familiales paraît tout indiqué. Vu la baisse de la natalité et, partant, la diminution de leur volume de travail, cet organisme pourrait facilement assumer cette nouvelle tâche.

*
* *

Dans le cadre de la lutte contre la pauvreté, il est évident, selon le Secrétaire d'Etat, que c'est le centre public d'aide sociale qui est l'institution tout indiquée pour l'octroi et le recouvrement des pensions alimentaires impayées.

La première raison est que bon nombre de CPAS accordent d'ores et déjà des aides sous forme d'avances sur pensions alimentaires. De plus, ils effectuent déjà l'enquête sociale préalable à l'octroi du minimum de moyens d'existence et ils sont familiarisés avec les enquêtes auprès des débiteurs d'aliments. Enfin, ils sont proches des citoyens et la rapidité de leur intervention peut avantageusement être comparée à celle

gelijking doorstaan met dat van gecentraliseerde instellingen zoals de RKW bijvoorbeeld.

Het feit dat de voorgestelde bepalingen voor de OCMW's en hun sociale diensten, die zulks niet als hun taak beschouwden, een bijkomende administratieve last betekenen kan echter niet worden geloochend.

Precies om dat te compenseren bepaalt het ontwerp (art. 68ter, § 5) dat het OCMW ter vergoeding van de administratiekosten, de in te vorderen bedragen met ten hoogste 10 % mag verhogen. Voorts kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de invorderingsprocedure opdragen aan de Administratie van de BTW, der Registratie en Domeinen.

De Dienst Domeinen van die Administratie is immers gemachtigd om de verschuldigde bedragen bij dwangbevel in te vorderen.

Op grond van een bevel tot invordering dat door het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn wordt gegeven, kan de Ontvanger der Domeinen, na twee berichten tot betaling, een dwangbevel geven. Dit wordt door de Directeur der Domeinen uitvoerbaar verklaard en overhandigd aan een deurwaarder die het aan de schuldenaar ter hand stelt.

Stort deze de verschuldigde bedragen niet, dan wordt, behoudens verzet van de schuldenaar, bij dwangbevel tot beslaglegging overgegaan. Wanneer de invorderingsprocedure wordt opgedragen aan de Administratie van de Domeinen die bij dwangbevel optreedt, kunnen de met de gerechtelijke procedure gepaard gaande traagheid en kosten worden vermeden.

Voor de OCMW's welke die taak thans reeds vervullen, betekent het wetsontwerp een reëel voordeel.

Het voorstel om die opdracht toe te vertrouwen aan een riksbediening voor alimentatievorderingen vangt de meeste nadelen van het OCMW helemaal niet op. Het Riksbediening voor alimentatievorderingen zou immers een traagwerkende centrale instelling zijn. Het OCMW, dat dicht bij de burgers staat, zou hoe dan ook moeten optreden om voorschotten op de tegemoetkomingen van dat Bureau toe te kennen. Volgens die formule treedt het Riksbediening voor alimentatievorderingen dus niet in de plaats van de OCMW's, doch vormt het een nieuwe bijkomende instelling.

De voordeelen van de formule die in het regeringsontwerp voorgesteld wordt, overtreffen dus ruimschoots de nadelen. Het wetsvoorstel van de heer Walry en Mej. Burgeon (Stuk nr 320/1-1988) tot voorkoming en bestrijding van de armoede sluit nauw aan bij het onderhavige ontwerp. Het belast de OCMW's immers met de opdracht voorschotten toe te kennen en ze in te vorderen.

Het wetsvoorstel van de heer Antoine (Stuk n° 387/1-1988) is ruimer van toepassingsgebied (er is geen inkomen criterium gesteld). Budgettair is dit evenwel niet haalbaar.

des organisations centralisées comme l'ONAFTS par exemple.

Il est vrai qu'on ne peut nier complètement le fait que, pour les CPAS qui ne considéraient pas que cela ressortissait déjà à leur mission, les dispositions proposées contiennent une charge administrative supplémentaire pour les CPAS et leurs services sociaux.

C'est précisément pour compenser cela que le projet prévoit (art. 68ter, § 5) que le CPAS peut majorer, à titre de frais administratifs, les montants à recouvrer de 10 % maximum. En outre, le centre public d'aide sociale peut confier la procédure de recouvrement à l'Administration de la TVA, de l'Enregistrement et des Domaines.

Le Service des Domaines de cette Administration est en effet habilité à recouvrer les montants dus par voie de contrainte.

Sur la base d'un ordre de recouvrement établi par le centre public d'aide social, le Receveur des Domaines, après deux avis de paiement, dressera une contrainte. Celle-ci est rendue exécutoire par le Directeur des Domaines et est remise à un huissier qui la présente au débiteur.

Si celui-ci ne verse pas les montants dus, il sera procédé à la saisie, sauf opposition du débiteur, par assignation. Confier la procédure de recouvrement à l'Administration des Domaines qui agira par voie de contrainte permet dès lors d'éviter les lenteurs et les coûts de la procédure judiciaire.

Pour les CPAS qui remplissent déjà actuellement cette mission, le présent projet de loi constitue un réel avantage.

Quant à la proposition de confier cette mission à un office national de créances alimentaires, elle n'évite aucunement la plupart des inconvénients inhérents à l'intervention du centre public d'aide sociale. En effet, l'office national de créances alimentaires serait une instance centrale qui souffrirait des lenteurs. Le CPAS, proche du citoyen, devrait de toute manière intervenir pour accorder des avances sur les interventions de cet office. Dans cette formule donc, l'office national de créances alimentaires n'est pas substitué aux CPAS mais c'est une instance qui s'y ajoute.

Les avantages de la formule que le projet de Gouvernement propose dépasse donc largement les inconvénients. La proposition de loi de M. Walry et Mlle Burgeon (Doc. n° 320/1—1988), visant à prévenir et à combattre la pauvreté est très proche de ce projet. Elle confie en effet aussi au C.P.A.S. la mission d'octroyer les avances et de les récupérer.

Le champ d'application de la proposition de loi de M. Antoine (Doc. n° 387/1-1988) est plus étendu (il n'est prévu aucune condition de revenus). Le système proposé n'est toutefois pas réalisable pour des raisons budgétaires.

De Staatssecretaris gaat ten slotte in op de tegoden van de OCMW's. Het bovengenoemde bedrag is niet correct. De achterstand bij de betaling van de bijdrage van de Staat aan de OCMW's is in werkelijkheid veel kleiner. *Ten eerste*, voor het *bestaansminimum* is er hoegenaamd geen sprake meer van achterstallen.

Voor de voorgaande jaren (1986 en 1987) werd een eindafrekening opgemaakt en aan elk OCMW ter goedkeuring toegezonden. In sommige gevallen moet de Staat nog een bepaalde som betalen aan het OCMW. In sommige gevallen wacht men nog op de goedkeuring van de afrekening door het OCMW. In andere gevallen moet OCMW terugbetalen aan de Staat, omdat het meer voorschotten heeft ontvangen dan de voorziene bijdrage van de Staat.

Voor 1986 moet de Staat globaal nog 87,8 miljoen BF aan de 19 Brusselse OCMW's.

Voor 1987 zijn het de OCMW's die globaal nog 90,4 miljoen BF verschuldigd zijn aan de Staat. Op datum van 31 december 1987 is er dus een saldo van ongeveer 2,6 miljoen ten voordele van de Staat.

Voor 1988 verloopt er, dank zij de informatisering, slechts één maand tussen de ontvangst van de facturen van de OCMW's en de behandeling ervan door de dienst Bestaansminimum, zodat geen nieuwe achterstallen meer ontstaan. Bovendien heeft het departement reeds voor 111,6 miljoen BF voorschotten betaald aan de Brusselse OCMW's. Dat enkele OCMW's nog niet werden betaald, komt doordat zij zelf achterstand hebben opgelopen met de indiening van hun staten bij het departement.

Ten tweede, ook inzake de *hulp aan vluchtelingen* is een aanzienlijke vooruitgang geboekt, al blijven hier bepaalde problemen bestaan, omdat de controle van de facturen nog steeds manueel moet geschieden. 1986 en voorgaande jaren zijn volledig aangezuiverd. Voor 1987 blijft een tegoed van ongeveer 190 miljoen BF aan de Brusselse OCMW's, waarvan een eerste schijf van 25 miljoen BF eerstdaags wordt betaald. Voor 1988 (eerste trimester) werden facturen ingediend ten belope van bijna 160 miljoen BF, terwijl voor diezelfde periode 89 miljoen BF voorschotten werden betaald.

Teneinde ook hier de betalingen vlotter te laten verlopen, besliste de Staatssecretaris ook deze dienst te informatiseren en wel vanaf 1 september 1988. Vanaf dat ogenblik kunnen geïnteresseerde OCMW's, op vrijwillige basis, met het nieuwe systeem meewerken. Vanaf 1 januari 1989 zal de overschakeling op het nieuwe systeem algemeen verplicht worden. De Staatssecretaris beklemtoont dat de OCMW's niet noodzakelijk zelf moeten informatiseren. De OCMW's die niet geïnformatiseerd zijn zullen alleen nieuwe, gestandardiseerde formulieren moeten gebruiken teneinde de gegevens snel in de computer van het departement te kunnen inbrengen. De Staatssecretaris zal eerstdaags een rondschrift sturen aan de OCMW's om hen over de nieuwe werkwijze te informeren.

Le Secrétaire d'Etat aborde enfin le problème des créances des CPAS. Le montant précité n'est pas correct. En réalité, l'arriéré des interventions de l'Etat à l'égard des CPAS est beaucoup moins important. Il faut souligner en effet que l'arriéré en matière de minimum de moyens d'existence a été entièrement résorbé.

Pour les années précédentes (1986 et 1987), un compte définitif a été établi et transmis à tous les CPAS pour approbation. L'Etat doit encore verser un montant déterminé à certains CPAS et certains CPAS n'ont pas encore approuvé ce compte définitif. Enfin, certains CPAS doivent encore de l'argent à l'Etat parce que le montant des avances qu'ils ont perçues était supérieur au montant prévu de l'intervention de l'Etat.

Pour 1986, l'Etat doit encore globalement 87,8 millions de F aux CPAS des 19 communes bruxelloises.

Pour 1987, ce sont par contre les CPAS qui doivent globalement 90,4 millions de F à l'Etat. Au 31 décembre 1987, il y avait donc un solde d'environ 2,6 millions de F en faveur de l'Etat.

Grâce à l'informatisation, il ne s'écoule plus, en 1988, qu'un mois entre la réception des factures des CPAS et le traitement de celles-ci par le service du minimum de moyens d'existence, de sorte qu'il ne se crée plus d'arriérés nouveaux. De plus, le département a déjà versé 111,6 millions de F avances aux CPAS bruxellois. Si certains CPAS n'ont pas encore été payés, c'est parce qu'ils ont eux-mêmes du retard dans la présentation de leurs factures au département.

Par ailleurs, des progrès considérables ont également été réalisés en ce qui concerne l'aide aux réfugiés, même si certains problèmes subsistent en raison du fait que le contrôle des factures s'opère toujours manuellement. Les années 1986 et antérieures ont été complètement apurées. Pour 1987, les CPAS bruxellois ont encore droit à quelque 190 millions de F, dont une première tranche de 25 millions sera versée incessamment. Pour 1988 (premier trimestre), le montant total des factures présentées s'élève à près de 160 millions de francs, tandis que pour la même période, 89 millions de F avances ont été payés.

Afin d'accélérer les paiements de ces montants, le Secrétaire d'Etat a décidé d'informatiser également ce service, et ce, à partir du 1er septembre 1988. Dès cette date, les CPAS qui le souhaitent pourront utiliser le nouveau système, dont l'application sera généralisée et obligatoire à partir du 1er janvier 1989. Le Secrétaire d'Etat souligne toutefois que les CPAS ne devront pas nécessairement s'informatiser. Les CPAS qui ne seront pas informatisés devront simplement utiliser de nouveaux formulaires standardisés, afin de permettre un encodage rapide des données dans l'ordinateur du département. Le Secrétaire d'Etat enverra prochainement une circulaire aux CPAS afin de les informer de la nouvelle procédure.

Samenvattend stelt de Staatssecretaris dat het probleem van de achterstallen, dat jarenlang heeft aangesleept, volledig is opgelost voor het bestaansminimum en volgend jaar ook voor de steun aan vluchtelingen opgelost zal zijn dank zij de informativering van haar diensten.

4. Voordeel van de wet in hoofde van het kind

Vaak komt het voor dat kinderen van gescheiden ouders bij de grootouders inwonend.

Een lid stelt dan ook voor dat het onderhoudsgeld in dat geval aan de grootouders zou worden toegekend door het OCMW.

De Staatssecretaris wijst erop dat in het ontwerp het voordeel wel degelijk wordt toegekend in hoofde van het kind.

Wanneer de kinderen alleen wonen of bij andere personen dan de ouders, dan wordt enkel rekening gehouden met het inkomen van het kind. Het inkomen van de grootouders wordt dus niet in rekening gebracht.

5. Heffing van administratieve kost

Sommige leden zijn van oordeel dat de mogelijkheid van de OCMW's om het ingevorderde bedrag te verhogen met 10 % (tot vergoeding van de administratiekosten) een bedreiging vormt voor hen die zich juist boven de bestaansmiddelengrens situeren.

Andere leden achten deze sanctie aanvaardbaar. Invorderingen langs gerechtelijke weg zijn voor de onderhoudsplichtigen immers nog duurder.

6. Verhoogde vraag naar rechtshulp en de negatieve gevolgen ervan

Gevreesd wordt door een lid dat het voorgestelde systeem zal leiden tot een toenemende vraag naar rechtshulp (via de OCMW) alsmede tot hogere erelonen voor de advocaten ! Aldus dreigt een vicieuze cirkel. In overleg met de Minister van Justitie dient daartegen alleszins een middel te worden gevonden.

De Staatssecretaris verwijst in dit verband naar art. 68ter, § 7.

7. Mindering van het bestaansminimum door onderhoudsgelden

Op vraag van bepaalde leden deelt de Staatssecretaris mee dat binnen afzienbare tijd een koninklijk besluit zal worden uitgevaardigd ertoe strekkend het onderhoudsgeld ten voordele van de kinderen niet langer in mindering te brengen van het bestaansminimum.

Pour résumer la situation, le Secrétaire d'Etat déclare que le problème des arriérés, qui a trainé pendant plusieurs années, est entièrement résolu en ce qui concerne le minimum de moyens d'existence et qu'il en sera de même dès l'année prochaine en ce qui concerne l'aide aux réfugiés, grâce à l'informatisation de ses services.

4. Avantages de la loi pour les enfants

Il arrive fréquemment que les enfants de parents divorcés soient élevés par les grands-parents.

Un membre propose dès lors que dans ce cas, les CPAS versent les avances sur pensions alimentaires aux grands-parents.

Le Secrétaire d'Etat souligne que les avantages prévus par le projet de loi sont accordés dans le chef de l'enfant.

Lorsque les enfants vivent seuls ou vivent chez des personnes autres que les parents, il est uniquement tenu compte des revenus de l'enfant, à l'exclusion donc des revenus des grands-parents.

5. Majoration pour frais administratifs

Certains membres estiment que la possibilité qu'a le CPAS de majorer le montant à recouvrer de 10 % (à titre de frais administratifs) constitue une menace pour ceux dont les revenus se situent juste au-dessus du minimum.

D'autre membre juge cette sanction acceptable. En effet, les recouvrements par la voie judiciaire sont encore plus coûteuses pour les débiteurs d'aliments.

6. Demande accrue d'assistance juridique et conséquences néfastes de ce phénomène

Un membre craint que le système proposé n'entraîne un accroissement de la demande d'assistance juridique (par le biais des CPAS) ainsi qu'une hausse des honoraires des avocats ! On risque donc de tomber dans un cercle vicieux. Il faut en tout cas parer à ce risque en concertation avec le Ministre de la Justice.

Le Secrétaire d'Etat renvoie à cet égard à l'article 68ter, § 7.

7. Déduction de la pension alimentaire du minimum de moyens d'existence

Répondant à plusieurs membres, le Secrétaire d'Etat précise qu'un arrêté royal sera pris sous peu afin que la pension alimentaire versée pour les enfants ne soit plus déduite du minimum de moyens d'existence.

Thans wordt deze vermindering door de OCMW's immers op verschillende wijze toegepast.

Het onderhoudsgeld uitgekeerd aan de echtgenoot(e), zal daarentegen verder in mindering worden gebracht van het bestaansminimum. Zo niet dreigt een te grote kloof tussen echtgescheidenen en andere alleenstaanden met kinderen. De echtgescheidenen met kinderen verwerven op grond van onderhavig wetsontwerp reeds een voordeel ten aanzien van de andere genoemde groep.

8. Kennisname van een verzoekschrift

De Commissie heeft overeenkomstig artikel 95, 6 van het Reglement van de Kamer kennis genomen van een verzoekschrift dd. 1 juli 1988, betreffende de uitbetaling van alimentatiegeld na vertrek van de gewezen echtgenoot, naar het buitenland.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Dit artikel geeft geen aanleiding tot opmerkingen en wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

Artikel 2 strekt ertoe een artikel 68bis (*nieuw*) in te voegen in de organieke wet betreffende de OCMW.

Een amendement nr 8 (Stuk nr 479/3) van de heer Degroeve c.s. strekt ertoe het in § 2, 2°, bedoelde aantal termijnen terug te brengen van 3 naar 2, om te vermijden dat de onderhoudsgerechtigden te lang zonder bestaansmiddelen zouden moeten leven.

Het amendement wordt eenparig aangenomen.

*
* *

De heer J. Bosmans c.s. diende een amendement in (nr 5, Stuk nr 479/2) op grond waarvan het in § 2, 3°, bedoelde bedrag in de toekomst kan worden verhoogd bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

Dit amendement wordt eveneens eenparig aangenomen.

*
* *

Het amendement nr 1 van de heer De Vlieghere (Stuk nr 479/2) strekt ertoe § 2 van artikel 68bis aan te vullen met een « 4° » en aldus de invordering slechts

On constate, en effet, à l'heure actuelle des divergences dans la manière dont les CPAS appliquent cette déduction.

La pension alimentaire versée au conjoint continuera en revanche à être déduite du minimum de moyens d'existence, faute de quoi il risquerait d'y avoir une trop grande différence entre les divorcés et les autres isolés avec enfants. Le projet de loi à l'examen confère déjà aux divorcés avec enfants un avantage par rapport à l'autre catégorie visée.

8. Communication d'une pétition

Conformément à l'article 95, 6, du Règlement de la Chambre, la Commission a pris connaissance d'une pétition du 1er juillet 1988 relative au paiement de la pension alimentaire après le départ de l'ex-conjoint pour l'étranger.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er

Cet article ne donne lieu à aucun commentaire et est adopté à l'unanimité.

Art. 2

L'article 2 vise à insérer un article 68bis (*nouveau*) dans la loi organique des CPAS.

Un amendement n° 8 (Doc. n° 479/3) de M. Degroeve et consorts vise à ramener de trois à deux le nombre de termes prévu au § 2, 2°, afin d'éviter que les créanciers d'aliments ne soient privés trop longtemps de ressources.

L'amendement est adopté à l'unanimité.

*
* *

M. J. Bosmans et consorts présente un amendement n° 5 (Doc. n° 479/2) en vue d'autoriser le Roi à augmenter le montant visé au § 2, 3°, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Cet amendement est également adopté à l'unanimité.

*
* *

L'amendement n° 1 de M. De Vlieghere (Doc. n° 479/2) vise à compléter l'article 68bis, § 2, par un « 4° », afin de n'autoriser le recouvrement que lorsque les

toe te laten wanneer de bestaansmiddelen van de onderhoudsplichtige meer dan het dubbele van het bestaansminimum bedragen (verhoogd met 25 % voor elke persoon ten laste).

De Staatssecretaris wijst erop dat de voorgestelde drempel schommelt rond 45 000 F per maand.

Haar inziens is het onaanvaardbaar dat de invordering niet gebeurt, wanneer de inkomsten van de onderhoudsplichtigen hoger liggen dan het bestaansminimum.

Het amendement n° 1 wordt eenparig verworpen. Dientengevolge is het amendement n° 2 van de heer De Vlieghere (Stuk n° 479/2) zonder voorwerp.

*
* *

Het amendement n° 3 van de heer De Vlieghere (Stuk n° 479/2) strekt ertoe te verhinderen dat de verruiming van het toepassingsgebied van de wet (tot de echtgenoot of gewezen echtgenoot) bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit kan geschieden.

Het amendement n° 3 wordt eenparig verworpen.

*
* *

Bij amendement n° 9 (Stuk n° 479/3) stelt de heer Degroeve c.s. eveneens voor het voordeel van de voorzichten meteen bij wet uit te breiden tot de echtgenoot of gewezen echtgenoot.

Gelet op de budgettaire toestand kan men volgens de Staatssecretaris het toepassingsgebied van deze wet slechts geleidelijk uitbreiden. Bij aergelijke uitbreiding dient dan uiteraard rekening gehouden met de resultaten van de toepassing van de wet. Hoe dan ook, in de geest van onderhavig wetsontwerp wordt het alimentatievoorschot beperkt in hoofde van het kind.

De indiener trekt vervolgens zijn amendement n° 9 in.

*
* *

Een lid betreurt het dat een eventuele uitbreiding van het genot van deze wet wordt geregeld bij een in Ministerraad overlegd besluit. Een gewoon koninklijk besluit zou meer soepelheid bieden.

De Staatssecretaris wijst erop dat een besluit met een budgettaire weerslag steeds dient te worden voorgelegd aan de Minister van Begroting.

*
* *

In § 4, tweede lid, wordt onder meer bepaald dat — bij gedeeltelijke betaling van het onderhoudsgeld —

ressources du débiteur d'aliments sont supérieures au double du minimum de moyens d'existence (augmenté de 25 % pour chaque personne à charge). Cet amendement vise donc à protéger les débiteurs d'aliments.

Le Secrétaire d'Etat souligne que le seuil proposé correspond à environ 45 000 F par mois. Elle estime qu'il serait inacceptable qu'il ne soit pas procédé au recouvrement lorsque les revenus du débiteur d'aliments sont supérieurs au minimum de moyens d'existence.

L'amendement n° 1 est rejeté à l'unanimité. L'amendement n° 2 de M. De Vlieghere (Doc. n° 479/2) devient dès lors sans objet.

*
* *

L'amendement n° 3 de M. De Vlieghere (Doc. n° 479/2) vise à éviter que le champ d'application de la loi doive être étendu au conjoint ou à l'ex-conjoint par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

L'amendement n° 3 est rejeté à l'unanimité.

*
* *

Dans leur amendement n° 9 (Doc. n° 479/3), M. Degroeve et consorts proposent également que la loi étende d'emblée le bénéfice du droit aux termes d'avances au conjoint ou à l'ex-conjoint.

Le Secrétaire d'Etat estime toutefois qu'étant donné la situation budgétaire, on ne pourra étendre le champ d'application de la loi que progressivement. Il va de soi que, lors de cette extension, il conviendra de tenir compte des résultats de l'application de la loi. Quoi qu'il en soit, le projet de loi à l'examen limite le bénéfice des avances à l'enfant.

L'amendement n° 9 est ensuite retiré.

*
* *

Un membre déplore qu'une extension éventuelle du bénéfice de la loi en projet doive s'opérer par arrêté délibéré en Conseil des ministres. Un arrêté royal ordinaire offrirait une plus grande souplesse.

Le Secrétaire d'Etat répond qu'un arrêté ayant des répercussions budgétaires doit toujours être soumis au Ministre du Budget.

*
* *

Le § 4, deuxième alinéa, prévoit notamment qu'en cas de paiement partiel de la pension alimentaire, au-

geen termijnvoorschot wordt toegekend wanneer dit laatste lager is dan een bedrag bepaald door de Koning. Aldus worden administratieve uitgaven buiten verhouding tot het voorschot vermeden.

Een lid stelt voor genoemd bedrag bij wet te bepalen.

De Staatssecretaris acht het wenselijk bedoeld bedrag op grond van de ervaringen te kunnen aanpassen.

*
* * *

Het artikel 2, zoals het werd gewijzigd, wordt eenparig aangenomen.

Art. 3

Het amendement n° 4 van de heer De Vlieghere (Stuk n° 479/2) is zonder voorwerp ingevolge de verwerving van amendement n° 1.

*
* * *

Amendement n° 10 van de Regering (Stuk n° 479/3) verhindert elke invordering bij een onderhoudsplichtige wiens bestaansmiddelen lager liggen dan het bestaansminimum. Voorts verhindert of beperkt het de terugvorderingen die tot resultaat zouden hebben dat de onderhoudsplichtige slechts zou beschikken over bestaansmiddelen die lager liggen dan het bedrag van het bestaansminimum waarop hij aanspraak zou kunnen maken.

Het amendement n° 10 wordt eenparig aangenomen.

*
* * *

Het artikel 3, zoals het werd gewijzigd, wordt eenparig aangenomen.

Art. 4

Er wordt op gewezen dat door de Staat aan de OCMW's voorschotten worden betaald voor het bestaansminimum en voor de hulp aan politieke vluchtelingen. Bij amendement n° 6 van de heer Antoine c.s. (Stuk n° 479/3), wordt voorgesteld dat een gelijkaardige regeling zou kunnen gelden voor de voorschotten op onderhoudsgeld.

Dit amendement wordt eenparig aangenomen.

*
* * *

Opdat de OCMW over voldoende personeel zouden beschikken voor de uitvoering van de nieuwe op-

cun terme d'avance n'est consenti lorsque le montant effectivement perçu est inférieur à un montant fixé par le Roi. Cette disposition évite des dépenses administratives disproportionnées par rapport à l'avance.

Un membre propose que ce montant soit fixé par la loi.

Le Secrétaire d'Etat estime qu'il convient de pouvoir adapter ce montant en fonction de la pratique.

*
* * *

L'article 2, tel qu'il a été modifié, est adopté à l'unanimité.

Art. 3

L'amendement n° 4 de M. De Vlieghere (Doc. n° 479/2) est devenu sans objet à la suite du rejet de l'amendement n° 1.

*
* * *

L'amendement n° 10 du Gouvernement (Doc. n° 479/3) vise à interdire tout recouvrement auprès d'un débiteur d'aliments dont les ressources sont inférieures au minimum de moyens d'existence ainsi qu'à interdire ou limiter le recouvrement qui aurait pour effet de ne laisser à la disposition du débiteur d'aliments que des ressources dont le montant serait inférieur au minimum de moyens d'existence auquel il aurait droit.

Cet amendement est adopté à l'unanimité.

*
* * *

L'article 3, tel qu'il a été modifié, est adopté à l'unanimité.

Art. 4

Il est souligné que l'Etat accorde des avances aux CPAS pour assurer la liquidation du minimum de moyens d'existence et l'aide aux réfugiés politiques. L'amendement n° 6 de M. Antoine et consorts (Doc. n° 479/3) tend à instaurer une réglementation similaire en ce qui concerne les avances sur pensions alimentaires.

Cet amendement est adopté à l'unanimité.

*
* * *

Afin que les CPAS disposent d'un personnel suffisant pour accomplir leur nouvelle mission, M. An-

dracht, stelt de heer Antoine c.s. voor (amendement n° 7, Stuk n° 479/3) de Koning ertoe te machtigen bij een in Ministerraad overlegd besluit, bijkomend personeel ter beschikking te stellen.

Dergelijke wettelijke bepaling biedt uiteraard meer rechtszekerheid voor de OCMW's.

De Staatssecretaris wijst erop dat extra-personnel in het verleden werd toegewezen bij beslissing van de Ministerraad.

Het amendement wordt vervolgens aangenomen met 18 stemmen en 2 onthoudingen.

*
* *

Het artikel 4, zoals het werd gewijzigd, wordt aangenomen met 18 stemmen en 2 onthoudingen.

Art. 5

Er wordt eenparig voorgesteld dat de wet in werking treedt ten laatste 3 maanden (in plaats van 6 maanden) na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

*
* *

Een lid wijst erop dat onderhavig wetsontwerp reeds door de vorige Regering werd ingediend bij de Wetgevende Kamers en thans wordt geamendererd.

De Staatssecretaris stemt in met deze amenderingen, omdat zij trouw blijven aan de oorspronkelijke doelstellingen van het wetsontwerp.

*
* *

Het gehele wetsontwerp, zoals het werd gewijzigd, wordt eenparig aangenomen.

Dientengevolge vervalt het wetsvoorstel (van de heer Antoine) tot regeling van alimentatievorderingen door bemiddeling van een Rijksbureau voor Alimentatievorderingen (Stuk n° 387/1-1988).

De Rapporteur,

T. MERCKX-VAN GOEY

De Voorzitter,

E. DE GROOT

toine et consorts proposent (amendement n° 7, Doc. n° 479/3) d'habiliter le Roi à mettre du personnel supplémentaire à leur disposition par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Une telle disposition légale offrirait une plus grande sécurité juridique aux CPAS.

Le Secrétaire d'Etat fait observer que, par le passé, du personnel supplémentaire a été mis à disposition par décision du Conseil des ministres.

L'amendement est ensuite adopté par 18 voix et 2 abstentions.

*
* *

L'article 4, tel qu'il a été modifié, est adopté par 18 voix et 2 abstentions.

Art. 5

Il est proposé à l'unanimité que la loi entre en vigueur au plus tard trois mois (au lieu de six mois) après sa publication au *Moniteur belge*.

*
* *

Un membre fait observer que l'on amende en l'occurrence un projet de loi qui avait été déposé par le précédent Gouvernement.

Le Secrétaire d'Etat marque son accord sur ces amendements, étant donné qu'ils respectent les objectifs initiaux du projet de loi.

*
* *

L'ensemble du projet de loi, tel qu'il a été modifié, est adopté à l'unanimité.

En conséquence, la proposition de loi (de M. Antoine) organisant le règlement des créances alimentaires par l'intermédiaire d'un Office national des créances alimentaires (Doc. n° 387/1-1988) devient sans objet.

Le Rapporteur,

Le Président,

T. MERCKX-VAN GOEY

E. DE GROOT

TEKST VOORGELEGD AAN DE COMMISSIE**Artikel 1**

In hoofdstuk IV van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wordt een nieuwe « Afdeling III — Voorschotten op en invordering van onderhoudsgelden » ingevoegd. Deze « Afdeling III » omvat de artikelen 68bis, 68ter en 68quater.

Art. 2

Wordt ingevoegd in de hogervernoemde wet :

« Art. 68bis. — § 1. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is belast met het toekennen van voorschotten op termijnen van onderhoudsgelden en met de invordering van deze onderhoudsgelden.

§ 2. Het recht op de termijnvoorschotten wordt toegekend wanneer de volgende voorwaarden zijn vervuld :

» 1° het kind moet zijn verblijfplaats hebben in België en de burgerlijke meerderjarigheid niet hebben bereikt of, na die leeftijd en tot de leeftijd van vijfentwintig jaar, rechtgevend zijn op kinderbijslag;

» 2° de in België verblijvende vader of moeder moet zich gedurende drie al dan niet opeenvolgende termijnen in de loop van de twaalf maanden die de aanvraag voorafgaan, ontrokken hebben aan de verplichting tot betaling van een onderhoudsgeld dat hem of haar ten laste is gelegd hetzij bij een uitvoerbare rechterlijke beslissing, hetzij bij de overeenkomst bedoeld bij artikel 1288, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, na overschrijving van de echtscheiding of scheiding van tafel en bed door onderlinge toestemming;

» 3° de jaarlijkse bestaansmiddelen van de vader of de moeder die niet de onderhoudsplichtige is, samen met die van het kind, of de jaarlijkse bestaansmiddelen van het kind indien dit meerderjarig is en niet samenwoont met de voornoemde ouder, mogen niet hoger zijn dan het bedrag vastgesteld in artikel 2, § 1, 1° van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum.

» § 3. De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit en onder de voorwaarden die Hij bepaalt, het genot van deze wet uitbreiden tot de echtgenoot of gewezen echtgenoot.

» § 4. Het bedrag van elk van de termijnvoorschoten is gelijk aan het onderhoudsgeld bedoeld in § 2, 2°; de Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het maximumbedrag van het termijnvoorschot.

TEXTE SOUMIS A LA COMMISSION**Article 1er**

Il est inséré dans le chapitre IV de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale une nouvelle « Section III — Des avances sur pensions alimentaires et du recouvrement de ces pensions ». Cette « Section III » comporte les articles 68bis, 68ter et 68quater.

Art. 2

Est inséré dans la loi précitée :

« Art. 68bis. — § 1er. Le centre public d'aide sociale est chargé d'allouer des avances sur les termes de pensions alimentaires et de recouvrer ces pensions.

§ 2. Le droit aux termes d'avances est accordé lorsque sont réunies les conditions suivantes :

» 1° l'enfant doit résider en Belgique et ne pas avoir atteint l'âge de la majorité civile ou être bénéficiaire d'allocations familiales après cet âge et jusqu'à l'âge de vingt-cinq ans;

» 2° le père ou la mère, résidant en Belgique, doivent s'être soustraits pendant trois termes, consécutifs ou non, au cours des douze mois qui précèdent la demande à l'obligation de paiement d'une pension alimentaire mise à sa charge, soit par une décision de justice exécutoire, soit par la convention visée à l'article 1288, 3°, du Code judiciaire, après transcription du divorce ou de la séparation de corps par consentement mutuel;

» 3° les ressources annuelles du père ou de la mère non débiteur de la pension alimentaire, cumulées avec celles de l'enfant, ou les ressources annuelles de l'enfant si celui-ci est majeur et ne cohabite pas avec le parent précité, ne peuvent être supérieures au montant fixé à l'article 2, § 1er, 1° de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence.

» § 3. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, étendre, dans les conditions qu'il détermine, le bénéfice de la présente loi aux conjoints ou ex-conjoints.

» § 4. Le montant de chacun des termes d'avances est égal à celui de la pension alimentaire visée au § 2, 2°; le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, le montant maximum du terme d'avance.

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**Artikel 1**

In hoofdstuk IV van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wordt een nieuwe « Afdeling III — Voorschotten op en invordering van onderhoudsgelden » ingevoegd. Deze « Afdeling III » omvat de artikelen 68bis, 68ter en 68quater.

Art. 2

In voornoemde wet wordt een artikel 68bis ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 68bis. — § 1. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is belast met het toekennen van voorschotten op termijnen van onderhoudsgelden en met de invordering van deze onderhoudsgelden.

§ 2. Het recht op de termijnvoorschotten wordt toegekend wanneer de volgende voorwaarden zijn vervuld :

1° het kind moet zijn verblijfplaats hebben in België en de burgerlijke meerderjarigheid niet hebben bereikt of, na die leeftijd en tot de leeftijd van vijfentwintig jaar, rechtgevend zijn op kinderbijslag ;

2° de in België verblijvende vader of moeder moet zich gedurende twee al dan niet opeenvolgende termijnen in de loop van de twaalf maanden die de aanvraag voorafgaan, ontrokken hebben aan de verplichting tot betaling van een onderhoudsgeld dat hem of haar ten laste is gelegd hetzij bij een uitvoerbare rechterlijke beslissing, hetzij bij de overeenkomst bedoeld bij artikel 1288, 3°, van het *Rechtelijk Wetboek*, na overschrijving van de echtscheiding of scheiding van tafel en bed door onderlinge toestemming ;

3° de jaarlijkse bestaansmiddelen van de vader of de moeder die niet de onderhoudsplichtige is, samen met die van het kind, of de jaarlijkse bestaansmiddelen van het kind indien dit meerderjarig is en niet samenwoont met de voornoemde ouder, mogen niet hoger zijn dan het bedrag vastgesteld in artikel 2, § 1, 1° van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum.

De Koning kan nochtans, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het in het eerste lid van 3°, bedoelde bedrag verhogen.

§ 3. De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit en onder de voorwaarden die Hij bepaalt, het genot van deze wet uitbreiden tot de echtgenoot of gewezen echtgenoot.

§ 4. Het bedrag van elk van de termijnvoorschotten is gelijk aan het onderhoudsgeld bedoeld in § 2, 2° ; de Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het maximumbedrag van het termijnvoorschot.

TEXTE ADOPTÉ PAR LA COMMISSION**Article 1er**

Il est inséré dans le chapitre IV de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale une nouvelle « Section III - Des avances sur pensions alimentaires et du recouvrement de ces pensions ». Cette « Section III » comporte les articles 68bis, 68ter et 68quater.

Art. 2

Dans la loi précitée, il est inséré un article 68bis, rédigé comme suit :

« Art. 68bis. — § 1er. Le centre public d'aide sociale est chargé d'allouer des avances sur les termes de pensions alimentaires et de recouvrer ces pensions.

§ 2. Le droit aux termes d'avances est accordé lorsque sont réunies les conditions suivantes :

1° l'enfant doit résider en Belgique et ne pas avoir atteint l'âge de la majorité civile ou être bénéficiaire d'allocations familiales après cet âge et jusqu'à l'âge de vingt-cinq ans;

2° le père ou la mère, résidant en Belgique, doivent s'être soustraits pendant deux termes, consécutifs ou non, au cours des douze mois qui précèdent la demande, à l'obligation de paiement d'une pension alimentaire mise à sa charge, soit par une décision de justice exécutoire, soit par la convention visée à l'article 1288, 3°, du Code judiciaire, après transcription du divorce ou de la séparation de corps par consentement mutuel;

3° les ressources annuelles du père ou de la mère non débiteur de la pension alimentaire, cumulées avec celles de l'enfant, ou les ressources annuelles de l'enfant si celui-ci est majeur et ne cohabite pas avec le parent précité, ne peuvent être supérieures au montant fixé à l'article 2, § 1er, 1° de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence.

Toutefois, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, augmenter le montant visé à l'alinéa premier du 3°.

§ 3. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, étendre, dans les conditions qu'il détermine, le bénéfice de la présente loi aux conjoint ou ex-conjoint.

§ 4. Le montant de chacun des termes d'avances est égal à celui de la pension alimentaire visée au § 2, 2° ; le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, le montant maximum du terme d'avance.

TEKST VOORGELEGD AAN DE COMMISSIE

In geval van gedeeltelijke betaling van een termijn van het onderhoudsgeld ten belope van een bedrag dat lager is dan het door de Koning bepaalde bedrag, is het termijnvoorschot gelijk aan het verschil tussen het bedrag van het onderhoudsgeld bedoeld in § 2, 2°, evenwel beperkt tot het bedrag bedoeld in het vorig lid, en het bedrag van het effectief ontvangen onderhoudsgeld. Geen termijnvoorschot wordt toegekend wanneer het lager is dan het bedrag bepaald door de Koning.

» § 5. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn doet een onderzoek naar de bestaansmidden van de personen bedoeld in § 2, 3°, overeenkomstig het bepaalde in artikel 5 van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum.

» De bevoegdheid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bepaald in hoofde van de vader of de moeder die samenwoont met het kind of desgevallend van het kind zelf indien het alleen woont of samenwoont met andere personen dan de vader of de moeder, overeenkomstig de artikelen 1, 1° en 2 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand. »

Art. 3

Wordt in dezelfde wet ingevoegd :

« Art. 68ter. — § 1. De aanvraag om voorschotten wordt ingediend bij het bevoegde openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, dat binnen de 30 dagen na ontvangst, een met redenen omklede beslissing neemt; deze beslissing heeft uitwerking vanaf de eerste dag van de termijn tijdens diewelke de aanvraag op geldige wijze werd ingediend.

» De onderhoudsgerechtigde aan wie voorschotten zijn toegekend, doet onverwijld aangifte van elk nieuw gegeven dat een weerslag kan hebben op het hem toegekende bedrag.

» De Koning bepaalt de modaliteiten betreffende de indiening van de aanvraag, de betekening van de voormelde beslissing en de betaling van de voorschotten. Hij bepaalt de te volgen procedure in geval van onbevoegdheid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat de aanvraag ontvangt.

» § 2. Binnen vijf werkdagen na zijn beslissing tot toekenning van voorschotten stelt het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de onderhoudsplichtige bij aangetekende brief in gebreke met betrekking tot het voldoen van zijn verplichtingen. Vanaf deze ingebrekestelling zijn enkel de betalingen verricht aan dit centrum bevrijdend voor de onder-

TEXTE SOUMIS A LA COMMISSION

En cas de paiement partiel d'un terme de pension alimentaire, à un montant inférieur à celui fixé par le Roi, le terme d'avance est égal à la différence entre le montant de la pension alimentaire visé au § 2, 2°, limité toutefois au montant visé à l'alinéa précédent, et le montant effectivement perçu. Aucun terme d'avance n'est consenti lorsqu'il est inférieur à un montant fixé par le Roi.

» § 5. Le centre public d'aide sociale effectue une enquête sur les ressources des personnes visées au § 2, 3°, conformément aux dispositions de l'article 5 de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence.

» La compétence du centre public d'aide sociale est déterminée dans le chef du père ou de la mère qui cohabite avec l'enfant ou, le cas échéant, de l'enfant lui-même, soit lorsque celui-ci vit seul, soit lorsqu'il cohabite avec une ou plusieurs personnes autres que le père ou la mère, conformément aux articles 1er, 1° et 2 de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les commissions d'assistance publique. »

Art. 3

Est inséré dans la même loi :

« Art. 68ter. — § 1er. La demande d'avances est introduite auprès du centre d'aide sociale compétent, lequel statue, par décision motivée, dans les trente jours de sa réception; cette décision sort ses effets le premier jour du terme au cours duquel la demande a été valablement introduite.

» Le créancier d'aliments auquel des avances ont été allouées déclare sans délai tout élément nouveau susceptible d'avoir une répercussion sur le montant qui lui a été accordé.

» Le Roi détermine les modalités relatives à l'introduction de la demande, à la notification de la décision précitée et au paiement des avances. Il détermine la procédure à suivre en cas d'incompétence du centre public d'aide sociale, qui reçoit la demande.

» § 2. Dans les cinq jours ouvrables qui suivent sa décision d'octroi d'avances, le centre public d'aide sociale compétent, met, par lettre recommandée, le débiteur d'aliments en demeure de remplir ses obligations. A dater de cette mise en demeure, seuls les paiements opérés auprès dudit centre sont libérateurs pour le débiteur d'aliments. La lettre recom-

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

In geval van gedeeltelijke betaling van een termijn van het onderhoudsgeld ten belope van een bedrag dat lager is dan het door de Koning bepaalde bedrag, is het termijnvoorschot gelijk aan het verschil tussen het bedrag van het onderhoudsgeld bedoeld in § 2, 2°, evenwel beperkt tot het bedrag bedoeld in het vorig lid, en het bedrag van het effectief ontvangen onderhoudsgeld. Geen termijnvoorschot wordt toegekend wanneer het lager is dan het bedrag bepaald door de Koning.

§ 5. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn doet een onderzoek naar de bestaansmiddelen van de personen bedoeld in § 2, 3°, overeenkomstig het bepaalde in artikel 5 van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum.

De bevoegdheid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bepaald in hoofde van de vader of de moeder die samenwoont met het kind of desgevallen van het kind zelf indien het alleen woont of samenwoont met andere personen dan de vader of de moeder, overeenkomstig de artikelen 1, 1° en 2 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand. »

Art. 3

In dezelfde wet wordt een artikel 68ter ingevoegd, luidend als volgt :

Art. 68ter. — § 1. De aanvraag om voorschotten wordt ingediend bij het bevoegde openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, dat binnen de 30 dagen na ontvangst, een met redenen omklede beslissing neemt; deze beslissing heeft uitwerking vanaf de eerste dag van de termijn tijdens dewelke de aanvraag op geldige wijze werd ingediend.

De onderhoudsgerechtigde aan wie voorschotten zijn toegekend, doet onverwijld aangifte van elk nieuw gegeven dat een weerslag kan hebben op het hem toegekende bedrag.

De Koning bepaalt de modaliteiten betreffende de indiening van de aanvraag, de betekening van de voormelde beslissing en de betaling van de voorschotten. Hij bepaalt de te volgen procedure in geval van onbevoegdheid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat de aanvraag ontvangt.

§ 2. Binnen vijf werkdagen na zijn beslissing tot toekenning van voorschotten stelt het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de onderhoudsplichtige bij aangetekende brief in gebreke met betrekking tot het voldoen van zijn verplichtingen. Vanaf deze ingebrekestelling zijn enkel de betalingen verricht aan dit centrum bevrijdend voor de onder-

TEXTE ADOpte PAR LA COMMISSION

En cas de paiement partiel d'un terme de pension alimentaire, à un montant inférieur à celui fixé par le Roi, le terme d'avance est égale à la différence entre le montant de la pension alimentaire visé au § 2, 2°, limité toutefois au montant visé à l'alinéa précédent, et le montant effectivement perçu. Aucun terme d'avance n'est consenti lorsqu'il est inférieur à un montant fixé par le Roi.

5. Le centre public d'aide sociale effectue une enquête sur les ressources des personnes visées au § 2, 3°, conformément aux dispositions de l'article 5 de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence.

La compétence du centre public d'aide sociale est déterminée dans le chef du père ou de la mère qui co-habite avec l'enfant ou, le cas échéant, de l'enfant lui-même, soit lorsque celui-ci vit seul, soit lorsqu'il co-habite avec une ou plusieurs personnes autres que le père ou la mère, conformément aux articles 1er, 1° et 2 de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les commissions d'assistance publique. »

Art. 3

Dans la même loi, il est inséré un article 68ter, rédigé comme suit :

Art. 68ter. — § 1er. La demande d'avances est introduite auprès du centre public d'aide sociale compétent, lequel statue, par décision motivée, dans les trente jours de sa réception; cette décision sort ses effets le premier jour du terme au cours duquel la demande a été valablement introduite.

Le créancier d'aliments auquel des avances ont été allouées déclare sans délai tout élément nouveau susceptible d'avoir une répercussion sur le montant qui lui a été accordé.

Le Roi détermine les modalités relatives à l'introduction de la demande, à la notification de la décision précitée et au paiement des avances. Il détermine la procédure à suivre en cas d'incompétence du centre public d'aide sociale qui reçoit la demande.

§ 2. Dans les cinq jours ouvrables qui suivent sa décision d'octroi d'avances, le centre public d'aide sociale compétent, met, par lettre recommandée, le débiteur d'aliments en demeure de remplir ses obligations. A dater de cette mise en demeure, seuls les paiements opérés auprès dudit centre sont libératoires pour le débiteur d'aliments. La lettre recommandée

TEKST VOORGELEGD AAN DE COMMISSIE

houdsplichtige. De voormalde aangetekende brief geldt als ingebrekestelling van de onderhoudsplichtige in de zin van artikel 1139 van het Burgerlijk Wetboek.

» De Koning bepaalt de te volgen procedure in geval van bevoegdheidswijziging tussen openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

» § 3. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gaat over tot de invordering van de integrale termijnen van het onderhoudsgeld die aanleiding geven tot de betaling van voorschotten. Te dien einde oefent het alle burgerlijke rechten en vorderingen van de onderhoudsgerechtigde betreffende het onderhoudsgeld uit. Het is bovendien gesubrogeerd in de rechten van de onderhoudsgerechtigde ten behoeve van de toegekende voorschotten.

» Geen enkele invordering mag nochtans geschieden zolang de onderhoudsplichtige het bestaansminimum geniet.

» § 4. Wanneer de onderhoudsgerechtigde gerechtigd is om, met uitsluiting van de onderhoudsplichtige, diens inkomsten, alsook alle andere hem door derden verschuldigde geldsommen te ontvangen, kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn het vonnis of de overeenkomst bedoeld in artikel 68bis, § 2, 2°, na kennisgeving bij aangetekende brief, tegenwerpen aan alle derden-schuldenaars.

» § 5. Behoudens andersluidende rechterlijke beslissing, kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, ter vergoeding van de administratiekosten, de in te vorderen bedragen verhogen met een percentage op de hoofdschuld dat de 10 percent niet mag overschrijden.

» De onderhoudsplichtige die zich niet kwijt van zijn verplichtingen op de vervaldag bepaald in de rechterlijke beslissing of in de overeenkomst bedoeld in artikel 68bis, § 2, 2° is vanaf de ingebrekestelling bedoeld in § 2, een nalatigheidsintrest verschuldigd berekend tegen de wettelijke rentevoet. De intresten blijven door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn verworven.

» § 6. Met het oog op de invordering van de aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn verschuldigde bedragen, moeten de openbare besturen of de instellingen belast met een taak van openbaar nut, op eigen kosten, alle nuttige inlichtingen verstrekken betreffende de inkomsten en de verblijfplaats van de onderhoudsplichtige. De Koning stelt de toepassingsmodaliteiten van deze bepaling vast.

TEXTE SOUMIS A LA COMMISSION

mandée précitée vaut mise en demeure du débiteur au sens de l'article 1139 du Code civil.

» Le Roi détermine la procédure à suivre en cas de changement de compétence entre centres publics d'aide sociale.

» § 3. Le centre public d'aide sociale procède au recouvrement de l'intégralité des termes de la pension alimentaire qui donnent lieu au paiement d'avances. A cette fin, il exerce tous les droits et actions civils du créancier d'aliments relatifs à la pension alimentaire. Il est, en outre, subrogé dans les droits du créancier d'aliments à concurrence des avances accordées.

» Toutefois, aucun recouvrement ne peut être exercé aussi longtemps que le débiteur d'aliments bénéficie du minimum de moyens d'existence.

» § 4. Lorsque le créancier d'aliments a le pouvoir de percevoir, à l'exclusion du débiteur, les revenus de celui-ci ainsi que toutes autres sommes qui lui sont dues par des tiers, le centre public d'aide sociale peut, après notification par lettre recommandée, opposer le jugement ou la convention visés à l'article 68bis, § 2, 2°, à tout tiers débiteur.

» § 5. A moins qu'une décision judiciaire n'en dispose autrement, le centre public d'aide sociale peut majorer à titre de frais administratifs, les montants à recouvrer d'un pourcentage du principal qui ne peut excéder dix pour cent.

» Le débiteur d'aliments qui ne s'acquitte pas de ses obligations à l'échéance prévue dans la décision judiciaire ou dans la convention visée à l'article 68bis, § 2, 2° est redévable, à dater de la mise en demeure visée au § 2, d'un intérêt de retard calculé au taux de l'intérêt légal. Les intérêts restent acquis au centre public d'aide sociale.

» § 6. Pour assurer le recouvrement des sommes dues au centre public d'aide sociale, les administrations publiques ou les organismes chargés d'une mission d'intérêt public sont tenus de fournir, à leurs frais, tous renseignements utiles concernant les ressources et la résidence du débiteur de la pension alimentaire. Le Roi règle les modalités d'application de cette disposition.

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

houdsplichtige. De voormalde aangetekende brief geldt als ingebrekestelling van de onderhoudsplichtige in de zin van artikel 1139 van het Burgerlijk Wetboek.

De Koning bepaalt de te volgen procedure in geval van bevoegdheidswijziging tussen openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

§ 3. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gaat over tot de invordering van de integrale termijnen van het onderhoudsgeld die aanleiding geven tot de betaling van voorschotten. Te dien einde oefent het alle burgerlijke rechten en vorderingen van de onderhoudsgerechtigde betreffende het onderhoudsgeld uit. Het is bovendien gesubrogeerd in de rechten van de onderhoudsgerechtigde ten behoeve van de toegekende voorschotten.

Geen enkele invordering mag nochtans geschieden zolang de onderhoudsplichtige het bestaansminimum geniet of indien hij slechts beschikt over bestaansmiddelen die lager liggen of gelijk zijn aan het bedrag van het bestaansminimum waarop hij aanspraak zou kunnen maken.

Bovendien mag deze terugvordering niet tot resultaat hebben dat de onderhoudsplichtige slechts zou beschikken over bestaansmiddelen die lager liggen dan het bedrag van het bestaansminimum waarop hij aanspraak zou kunnen maken.

§ 4. Wanneer de onderhoudsgerechtigde gerechtigd is om, met uitsluiting van de onderhoudsplichtige, diens inkomsten, alsook alle andere hem door derden verschuldigde geldsommen te ontvangen, kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn het vonnis of de overeenkomst bedoeld in artikel 68bis, § 2, 2°, na kennisgeving bij aangetekende brief, tegenwerpen aan alle derden-schuldenaars.

§ 5. Behoudens andersluidende rechterlijke beslissing, kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, ter vergoeding van de administratiekosten, de in te vorderen bedragen verhogen met een percentage op de hoofdschuld dat de 10 percent niet mag overschrijden.

De onderhoudsplichtige die zich niet kwijt van zijn verplichtingen op de vervaldag bepaald in de rechterlijke beslissing of in de overeenkomst bedoeld in artikel 68bis, § 2, 2° is vanaf de ingebrekestelling bedoeld in § 2, een nalatigheidsintrest verschuldigd berekend tegen de wettelijke rentevoet. De intresten blijven door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn verworven.

§ 6. Met het oog op de invordering van de aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn verschuldigde bedragen, moeten de openbare besturen of de instellingen belast met een taak van openbaar nut, op eigen kosten, alle nuttige inlichtingen verstrekken betreffende de inkomsten en de verblijfplaats van de onderhoudsplichtige. De Koning stelt de toepassingsmodaliteiten van deze bepaling vast.

TEXTE ADOPTÉ PAR LA COMMISSION

précitée vaut mise en demeure du débiteur au sens de l'article 1139 du Code civil.

Le Roi détermine la procédure à suivre en cas de changement de compétence entre centres publics d'aide sociale.

§ 3. Le centre public d'aide sociale procède au recouvrement de l'intégralité des termes de la pension alimentaire qui donnent lieu au paiement d'avances. A cette fin, il exerce tous les droits et actions civils du créancier d'aliments relatifs à la pension alimentaire. Il est, en outre, subrogé dans les droits du créancier d'aliments à concurrence des avances accordées.

Toutefois, aucun recouvrement ne peut être exercé aussi longtemps que le débiteur d'aliments bénéficie du minimum de moyens d'existence » ou ne dispose que de ressources d'un montant inférieur ou égal au montant du minimum de moyens d'existence auquel il aurait droit.

De plus, ce recouvrement ne peut avoir pour effet de ne laisser à la disposition du débiteur d'aliments que des ressources dont le montant serait inférieur au minimum de moyens d'existence auquel il aurait droit.

§ 4. Lorsque le créancier d'aliments a le pouvoir de percevoir, à l'exclusion du débiteur, les revenus de celui-ci ainsi que toutes autres sommes qui lui sont dues par des tiers, le centre public d'aide sociale peut, après notification par lettre recommandée, opposer le jugement ou la convention visés à l'article 68bis, § 2, 2°, à tout tiers débiteur.

§ 5. A moins qu'une décision judiciaire n'en dispose autrement, le centre public d'aide sociale peut majorer à titre de frais administratifs, les montants à recouvrer d'un pourcentage du principal qui ne peut excéder dix pour cent.

Le débiteur d'aliments qui ne s'acquitte pas de ses obligations à l'échéance prévue dans la décision judiciaire ou dans la convention visée à l'article 68bis, § 2, 2°, est redévable, à dater de la mise en demeure visée au § 2, d'un intérêt de retard calculé au taux de l'intérêt légal. Les intérêts restent acquis au centre public d'aide sociale.

§ 6. Pour assurer le recouvrement des sommes dues au centre public d'aide sociale, les administrations publiques ou les organismes chargés d'une mission d'intérêt public sont tenus de fournir, à leur frais, tous renseignements utiles concernant les ressources et la résidence du débiteur de la pension alimentaire. Le Roi règle les modalités d'application de cette disposition.

TEKST VOORGELEGD AAN DE COMMISSIE

» Onverminderd de reglementering met betrekking tot het beroepsgeheim, kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn bij verzoekschrift aan de vrederechter van de woonplaats van de onderhoudsplichtige vragen dat aan de private personen die hij aanwijst, wordt bevolen alle gegevens en stukken mee te delen over het bedrag van de inkomsten of andere goederen van de onderhoudsplichtige.

» § 7. Wanneer het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn een beroep doet op de tussenkomst van een advocaat, wordt deze aangewezen door het bureau voor consultatie en verdediging ingesteld door de orde van de advocaten in het gerechtelijk arrondissement van de overeenkomstig de bepaling van het Gerechtelijk Wetboek bevoegde rechter.

» § 8. Ten vroegste één maand na de ingebrekestelling bedoeld in § 2, gaat het Bestuur van de BTW, van de Registratie en Domeinen, op aanvraag van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, over tot de invordering van de verschuldigde bedragen, overeenkomstig de bepalingen van artikel 3 van de domaniale wet van 22 december 1949.

» § 9. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn stort aan de onderhoudsgerechtigde volgens de modaliteiten bepaald door de Koning, het voorschot op onderhoudsgeld en ieder ingevorderd saldo van het onderhoudsgeld.

» § 10. De onderhoudsgerechtigde kan, volgens de modaliteiten bepaald door de Koning, op elk ogenblik verzaken aan de tussenkomst van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Deze afstand heeft uitwerking vanaf de termijn die volgt op deze verzaking.

» Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn maakt een einde aan zijn tussenkomst van zodra de in artikel 68bis, § 2, bedoelde voorwaarden niet meer vermeld zijn of de onderhoudsplichtige zich bij het centrum gedurende vier opeenvolgende termijnen gekweten heeft van zijn verplichtingen. Het zet nochtans de invordering van de onderhoudsgelden voort waarvoor het is tussengekomen.

» Wanneer het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn zijn tussenkomst beëindigt, stelt het per aangetekende brief de onderhoudsgerechtigde, de onderhoudsplichtige en desgevallend de derden-schuldenaars hiervan in kennis. »

Art. 4

Wordt ingevoegd in dezelfde wet :

« Art. 68*quater*. — Negentig percent van het bedrag van de niet-terugvorderbare voorschotten bedoeld in artikel 68bis komen ten laste van de Staat.

TEXTE SOUMIS A LA COMMISSION

» Sans préjudice de la réglementation relative au secret professionnel, le centre public d'aide sociale peut demander par requête au juge de paix du domicile du débiteur d'ordonner aux personnes privées qu'il désigne de communiquer tous renseignements ou tous documents relatifs au montant des revenus ou autres biens du débiteur.

» § 7. Lorsque le centre public d'aide sociale requiert l'assistance d'un avocat, celui-ci est désigné par le bureau de consultation et de défense organisé par l'ordre des avocats dans l'arrondissement judiciaire du juge compétent conformément aux dispositions du Code judiciaire.

» § 8. Au plus tôt un mois après la mise en demeure visée au § 2, l'Administration de la TVA de l'Enregistrement et des Domaines procède, à la demande du centre public d'aide sociale, au recouvrement des sommes dues conformément aux dispositions de l'article 3 de la loi domaniale du 22 décembre 1949.

» § 9. Le centre public d'aide sociale verse au créancier d'aliments, suivant les modalités fixées par le Roi, l'avance sur pension alimentaire ainsi que tout solde recouvré de la pension alimentaire.

» § 10. Le créancier d'aliments peut, à tout moment, renoncer à l'intervention du centre public d'aide sociale, selon les modalités fixées par le Roi. Cette renonciation prend effet à partir du terme qui suit cette renonciation.

» Le centre public d'aide sociale met fin à son intervention dès que les conditions visées à l'article 68bis, § 2, ne sont plus réunies ou dès que le débiteur d'aliments s'est acquitté auprès du centre de ses obligations pendant quatre termes consécutifs. Il poursuit, toutefois, le recouvrement des termes de pension pour lesquels il est intervenu.

» Lorsque le centre public d'aide sociale met fin à son intervention, il en informe par lettre recommandée, le créancier d'aliments, le débiteur d'aliments et le cas échéant, les tiers débiteurs. »

Art. 4

Est inséré dans la même loi :

« Art. 68*quater*. — Nonante pour cent du montant des avances non recouvrables visées à l'article 68bis sont à charge de l'Etat.

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Onverminderd de reglementering met betrekking tot het beroepsgeheim, kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn bij verzoekschrift aan de vrederechter van de woonplaats van de onderhoudsplichtige vragen dat aan de private personen die hij aanwijst, wordt bevolen alle gegevens en stukken mee te delen over het bedrag van de inkomsten of andere goederen van de onderhoudsplichtige.

§ 7. Wanneer het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn een beroep doet op de tussenkomst van een advocaat wordt deze aangewezen door het bureau voor consultatie en verdediging ingesteld door de orde van de advocaten in het gerechtelijke arrondissement van de overeenkomstig de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek bevoegde rechter.

§ 8. Ten vroegste één maand na de ingebrekestelling bedoeld in § 2, gaat de Administratie van de Belasting over de Toegevoegde waarde, der Registratie en Domeinen, op aanvraag van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, over tot de invordering van de verschuldigde bedragen, overeenkomstig de bepalingen van artikel 3 van de domaniale wet van 22 december 1949.

§ 9. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn stort aan de onderhoudsgerechtigde volgens de modaliteiten bepaald door de Koning, het voor- schot op onderhoudsgeld en ieder ingevorderd saldo van het onderhoudsgeld.

§ 10. De onderhoudsgerechtigde kan, volgens de modaliteiten bepaald door de Koning, op elk ogenblik verzaken aan de tussenkomst van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Deze afstand heeft uitwerking vanaf de termijn die volgt op deze verzaking.

Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn maakt een einde aan zijn tussenkomst van zodra de in artikel 68bis, § 2, bedoelde voorwaarden niet meer vervuld zijn of de onderhoudsplichtige zich bij het centrum gedurende vier opeenvolgende termijnen gekweten heeft van zijn verplichtingen. Het zet nochtans de invordering van de onderhoudsgelden voort waarvoor het is tussengekomen.

Wanneer het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn zijn tussenkomst beëindigt, stelt het per aangetekende brief de onderhoudsgerechtigde, de onderhoudsplichtige en desgevallend de derden-schuldenaars hiervan in kennis. »

Art. 4

In dezelfde wet wordt een artikel 68*quater* ingevoegd, luidende als volgt :

« Art. 68*quater*. — Negentig percent van het bedrag van de niet-terugvorderbare voorschotten bedoeld in artikel 68bis komen ten laste van de Staat.

TEXTE ADOPTÉ PAR LA COMMISSION

Sans préjudice de la réglementation relative au secret professionnel, le centre public d'aide sociale peut demander par requête au juge de paix du domicile du débiteur d'ordonner aux personnes privées qu'il désigne de communiquer tous renseignements ou tous documents relatifs au montant des revenus ou autres biens du débiteur.

§ 7. Lorsque le centre public d'aide sociale requiert l'assistance d'un avocat, celui-ci est désigné par le bureau de consultation et de défense organisé par l'ordre des avocats dans l'arrondissement judiciaire du juge compétant conformément aux dispositions du Code judiciaire.

§ 8. Au plus tôt un mois après la mise en demeure visée au § 2, l'Administration de la Taxe sur la valeur ajoutée de l'Enregistrement et des Domaines procède, à la demande du centre public d'aide sociale, au recouvrement des sommes dues conformément aux dispositions de l'article 3 de la loi domaniale du 22 décembre 1949.

§ 9. Le centre public d'aide sociale verse au créancier d'aliments, suivant les modalités fixées par le Roi, l'avance sur pension alimentaire ainsi que tout solde recouvré de la pension alimentaire.

§ 10. Le créancier d'aliments peut, à tout moment, renoncer à l'intervention du centre public d'aide sociale, selon les modalités fixées par le Roi. Cette renonciation prend effet à partir du terme qui suit cette renonciation.

Le centre public d'aide sociale met fin à son intervention dès que les conditions visées à l'article 68bis, § 2, ne sont plus réunies ou dès que le débiteur d'aliments s'est acquitté auprès du centre de ses obligations pendant quatre termes consécutifs. Il poursuit, toutefois, le recouvrement des termes de pension pour lesquels il est intervenu.

Lorsque le centre public d'aide sociale met fin à son intervention, il en informe par lettre recommandée, le créancier d'aliments, le débiteur d'aliments et le cas échéant, les tiers débiteurs. »

Art. 4

Dans la même loi il est inséré un article 68*quater*, rédigé comme suit :

« Art. 68*quater*. — Nonante pour cent du montant des avances non recouvrables visées à l'article 68bis sont à charge de l'Etat.

TEKST VOORGELEGD AAN DE COMMISSIE

» De Koning bepaalt welke voorschotten als niet-terugvorderbaar worden beschouwd en stelt de regels vast volgens welke de Staat zich van voormelde verplichting kwijt. »

Art. 5

Deze wet treedt in werking op de datum die de Koning bepaalt, en ten laatste 6 maanden na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

TEXTE SOUMIS A LA COMMISSION

» Le Roi détermine les avances qui sont considérées comme non recouvrables et fixe les règles suivant lesquelles l'Etat s'acquitte de l'obligation précitée. »

Art. 5

La présente loi entre en vigueur à la date que le Roi détermine et au plus tard 6 mois après sa publication au *Moniteur belge*.

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

De Koning bepaalt welke voorschotten als niet-terugvorderbaar worden beschouwd en stelt de regels vast volgens welke de Staat zich van voormelde verplichting kwijt.»

Voorschotten in mindering op het bedrag dat ten laste komt van de Staat, kunnen worden toegestaan binnen de voorwaarden en volgens de modaliteiten door de Koning bepaald.

De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, maatschappelijk werkers ter beschikking stellen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en hen belasten met de in de onderhavige wet bedoelde opdrachten. »

Art. 5

Deze wet treedt in werking op de datum die de Koning bepaalt, en ten laatste 3 maanden na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

TEXTE ADOPTÉ PAR LA COMMISSION

Le Roi détermine les avances qui sont considérées comme non recouvrables et fixe les règles suivant lesquelles l'Etat s'acquitte de l'obligation précitée. »

Des avances à valoir sur le montant dont la charge est supportée par l'Etat, peuvent être accordées dans les conditions et selon les modalités fixées par le Roi.

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, mettre à la disposition des centres publics d'aide sociale, des travailleurs sociaux pour les affecter aux missions prévues dans la présente loi. »

Art. 5

La présente loi entre en vigueur à la date que le Roi détermine et au plus tard 3 mois après sa publication au *Moniteur belge*.